Załącznik do Uchwały Nr XIV/159/2007
Rady Miasta Legionowo z dnia 14 grudnia 2007

Zaktualizowana Strategia Rozwoju

Gminy Miejskiej Legionowo do 2015 roku

Październik 2007

Spis treści:

WPROWADZENIE 3

CZĘŚĆ PIERWSZA - OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA 4

CZĘŚĆ DRUGA - UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA 11

2.1. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju 11
2.2. Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju 16
2.3. Główne problemy dalszego rozwoju 26

CZĘŚĆ TRZECIA - CELE ROZWOJU MIASTA 28

3.1. Zasady formułowania celów rozwoju 28
3.2. Podstawy formułowania celów rozwoju 29
3.3. Misja i strategiczne cele rozwoju 31
3.4. Cele operacyjne 36

CZĘŚĆ CZWARTA - STRATEGICZNE PROGRAMY DZIAŁANIA I ICH REALIZACJA 39

4.1. Program strategiczny: Gospodarka lokalna, współpraca z otoczeniem i promocja miasta 39
4.2. Program strategiczny: Mieszkalnictwo komunalne i usługi społeczne 43
4.3. Program strategiczny: Ochrona środowiska przyrodniczego 49
4.4. Program strategiczny: Infrastruktura transportowa 58

CZĘŚĆ PIĄTA - SZACUNEK DOCHODÓW I WYDATKÓW BUDŻETU MIASTA W LATACH 2007-2015 64

CZĘŚĆ SZÓSTA – EWALUACJA I MONITORING STRATEGII 68

Wprowadzenie

Niniejszy dokument jest aktualizacją Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Legionowo do 2015 roku, przyjętej do realizacji Uchwałą nr XLIX/559/2002 Rady Miejskiej z dnia 17.04.2002 r i stanowi merytoryczną podstawę do prowadzenia przez Władze MIASTA LEGIONOWO długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego, zmierzającej do zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańców. Należy podkreślić, że u podstaw formułowania Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Legionowo do 2015 roku stało przekonanie jego władz, że należy zgodnie z zapisami Konstytucji RP i innych ustaw oraz wymogami Unii Europejskiej-konsekwentnie wdrażać w życie *koncepcję zrównoważonego rozwoju Miasta Legionowo (ekorozwoju)*, czyli uznawać nadrzędność wymogów ekologicznych w stosunku do procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni. Innymi słowy, dalszy rozwój MIASTA LEGIONOWO nie może dokonywać się kosztem środowiska przyrodniczego, a więc musi respektować oszczędną produkcję i konsumpcję oraz gospodarkę terenami w mieście, a także uwzględniać przyszłościowe konsekwencje ekologiczne podejmowanych dzisiaj decyzji.

Zachowanie istniejących walorów i zasobów ekologicznych oraz dobry stan czystości środowiska przyrodniczego jest jednym z podstawowych warunków podnoszenia poziomu życia mieszkańców miasta.

W rezultacie Władze MIASTA LEGIONOWO uznały, że głównymi przesłankami opracowania Strategii była potrzeba stworzenia podstaw do:

- uwzględniania przyrodniczych uwarunkowań w sterowaniu procesami rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego w stopniu społecznie, technicznie i ekonomicznie realistycznym (możliwości sfinansowania przedsięwzięć proekologicznych),
- promowania ekologicznych kierunków i form w wybranych - a istotnych dla ekorozwoju miasta - sferach i obszarach aktywności mieszkańców (produkcja, usługi społeczne i bytowe, mieszkalnictwo, rekreacja i wypoczynek),
- ochrony cennych walorów i zasobów środowiska przyrodniczego oraz doprowadzenie jego stanu czystości do standardów Unii Europejskiej,
- prowadzenia negocjacji z władzami samorządowymi województwa mazowieckiego w sprawie umieszczenia w wieloletnich programach województwa i kontraktach wojewódzkich oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa, zadań gminnych,
- nawiązywania i rozwoju współpracy władz samorządowych Legionowa z podmiotami gospodarczymi, organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie miasta,
- nawiązywania i rozwoju współpracy z władzami powiatu legionowskiego i poszczególnych gmin wchodzących w jego skład, a także innymi gminami w celu rozwiązywaniu wspólnych problemów.

Przy formułowaniu Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Legionowo do 2015 roku wzięto pod uwagę ustalenia dokumentów strategicznych wyższego rzędu opracowanych na szczeblu krajowym i regionalnym. Wykorzystano kluczowe zapisy zawarte w „Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 roku - Aktualizacja" oraz „Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013".

Niniejszy Dokument jest także komplementarny w swej treści z zapisami zawartymi w „Strategii Rozwoju Powiatu Legionowskiego do 2015 roku".

Część pierwsza - Ogólna charakterystyka miasta

LEGIONOWO należy do najmłodszych miast w województwie mazowieckim. Liczba jego mieszkańców wynosi 49 831 osób[1]. Miasto leży w odległości 23 km na północ od centrum m.st. Warszawy. Jest ono położone na szlakach komunikacyjnych łączących Warszawę z Gdańskiem (linia kolejowa) i Pojezierzem Mazurskim (droga krajowa Nr 61). Zaledwie 7 km dzieli LEGIONOWO od Zalewu Zegrzyńskiego, tradycyjnego miejsca wypoczynku mieszkańców Warszawy i okolic.

[1] wg stanu na dzień 30.06.2007

Z dniem 16 grudnia 1987 roku MIASTO LEGIONOWO zostało wpisane do urzędowego rejestru miast prezydenckich.
W wyniku reformy samorządowej i po zmianach ustrojowych w 1989 roku LEGIONOWO stało się w pełni samorządną gminą. W dniu 3 maja 1994 roku z okazji 75-lecia miasta odsłonięty został pomnik Polski Walczącej. W 1997 roku w uznaniu postawy społeczności LEGIONOWA w okresie II Wojny Światowej miasto otrzymało pamiątkowy medal IV Wieki Stołeczności Warszawy.

Do najcenniejszych i najstarszych obiektów zabytkowych LEGIONOWA zaliczyć należy:

- zespół willowo-parkowy Kozłówka przy ul. Smereka, składający się z willi murowano-drewnianej wzniesionej w 1888 roku i otaczającego ją parku krajobrazowego,
- kompleks koszarowych budynków z czerwonej cegły dawnego garnizonu carskiego wzniesiony w XIX wieku i na początku XX wieku w sąsiedztwie Kozłówki, przy ul. POW oraz zbiegu ul. Strużańskiej i Wąskiej,
- zabytki architektury 20-lecia międzywojennego XX wieku, tzw. stylu dworkowego, nawiązujące do dawnych szlacheckich dworków reprezentują m.in. willa Orawka przy ul. Jagiellońskiej oraz wille przy ulicach: Warszawskiej, Adama Mickiewicza, Cypriana Kamila Norwida, Stefana Batorego, a także kamienica przy ul. Mikołaja Kopernika, należąca do słynnego kompozytora Jerzego Petersburskiego.

Pod względem liczby ludności MIASTO LEGIONOWO zajmuje obecnie 7 miejsce wśród ogółu miast w województwie mazowieckim (85 miast) po m.st. Warszawie, Radomiu, Płocku, Siedlcach, Ostrołęce i Pruszkowie. Liczba ludności LEGIONOWA stanowi obecnie ok. 1,6% ogółu ludności miast województwa mazowieckiego.

Ogólna powierzchnia MIASTA LEGIONOWO wynosi 1356 ha, z czego na tereny zabudowane przypada 80% (w tym przemysłowe 20%), co świadczy o dużej intensywności zagospodarowania przestrzeni miasta. Na tereny leśne przypada 15%, zaś na tereny rolne 5% ogólnej powierzchni miasta. Świadczy to o niezbyt dużych rezerwach terenowych pod rozwój różnych funkcji, co może stać się w przyszłości czynnikiem wpływającym negatywnie na skalę i tempo rozwoju społeczno-gospodarczego LEGIONOWA, w tym zwłaszcza w sferze działalności gospodarczej i mieszkalnictwa. Stąd też, coraz większego znaczenia nabierać będą działania zmierzające do rewitalizacji istniejących terenów zabudowy miejskiej, wzrostu intensywności wykorzystania tych terenów przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska przyrodniczego.

W strukturze gruntów według form własności na terenie LEGIONOWA dominują grunty prywatne (59% ich ogółu). Grunty Skarbu Państwa (w tym PKP, Garnizonu Wojskowego i Centrum Szkolenia Policji) stanowią 20% ogółu gruntów. Grunty komunalne stanowią 17% ogółu gruntów, zaś inne grunty - 4%.

Przy stosunkowo niewielkiej ogólnej powierzchni i znacznej liczbie ludności LEGIONOWA wskaźnik gęstości zaludnienia wynosi ok. 3674,85 osób na 1 km^2 powierzchni miasta, co sprawia, że należy ono do grupy najbardziej zaludnionych miast w Polsce.

W gospodarce LEGIONOWA dominują małe i średnie firmy handlowe, usługowe oraz wytwórcze (miasto słynie z bogatych tradycji rzemieślniczych). W końcu grudnia 2006 roku liczba jednostek gospodarczych znajdujących się w rejestrze REGON zarejestrowanych na terenie miasta wynosiła ogółem 6956. Wskaźnik aktywności gospodarczej mierzony liczbą firm na 1000 mieszkańców kształtował się w końcu 2006 roku w LEGIONOWIE na poziomie 139 i był znacznie wyższy niż średnia w kraju. Świadczy to o wyższym niż przeciętna stopniu aktywności gospodarczej (przedsiębiorczości) na terenie miasta.

Według danych w końcu 2006 roku stopa rejestrowanego bezrobocia w LEGIONOWIE kształtowała się na poziomie ok. 5% (Polska 14,9%). Na tle kraju sytuacja w LEGIONOWIE nie jest relatywnie zła, co nie oznacza, że szybko wzrastający poziom rejestrowanego bezrobocia w mieście nie staje się jednym z istotnych problemów społecznych. Bezrobocie w pierwszym rzędzie dotyka ludzi młodych w wieku 18-24 lata, w tym zwłaszcza absolwentów szkół oraz osoby o niskim poziomie wykształcenia (niepełnym podstawowym, podstawowym i zasadniczym zawodowym).

Z racji położenia MIASTA LEGIONOWO, w bliskim sąsiedztwie Warszawy, jego mieszkańcy korzystają tam z szeroko rozumianych usług komercyjnych i społecznych, (edukacja, specjalistyczna opieka medyczna, kultura i sztuka).

Warszawa jest także miejscem pracy dla mieszkańców LEGIONOWA. Połączenie komunikacją publiczną z Warszawą zapewniają stołeczne i prywatne autobusowe linie podmiejskie oraz kolej podmiejska. Jednak wiele do życzenia pozostawia komfort i bezpieczeństwo podróżowania.

MIASTO LEGIONOWO pełni funkcję ponadlokalnego ośrodka edukacji (szkolnictwo ponadgimnazjalne), ochrony zdrowia, kultury, handlu i usług komercyjnych, a także jest miejscem koncentracji pozarolniczej działalności gospodarczej i instytucji tzw. otoczenia biznesu (banki i instytucje ubezpieczeniowe, firmy leasingowe, biura rachunkowe, kancelarie prawne).

Miasto jest także miejscem koncentracji funkcji mieszkaniowych, zarówno w zabudowie jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej. Sukcesywnie rozbudowywana jest także infrastruktura techniczna (wodociągi, kanalizacja, drogi, sieć cieplna i energetyczna). Miasto dysponuje własną komunikacją lokalną. Poszczególne rejony LEGIONOWA łączą 3 linie autobusowe.

Na terenie LEGIONOWA funkcjonuje szereg organizacji pozarządowych, spośród których wymienić można:

- Towarzystwo Przyjaciół Legionowa,
- Oddział NSZZ Solidarność,
- Koło Nr 1 Okręgu Warszawa-Powiat Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej,
- Stowarzyszenie Szarych Szeregów,
- Legionowskie Stowarzyszenie Pomocy Polakom na Wschodzie,
- Koło Polskiego Związku Kombatantów,
- Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego,
- Koło nr 68 przy I Warszawskiej Dywizji Zmechanizowanej w Legionowie,
- Koło Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych,
- Koło Związku Zesłańców Syberyjskich,
- Koło Związku Sybiraków,
- Koło Przymierze Rodzin,
- Stowarzyszenie Rodzina Wojskowa przy Klubie Garnizonowym,
- Stowarzyszenie Legionowo-Mała Ojczyzna,
- Powiatowa Izba Gospodarcza,
- Cech Rzemiosł Różnych,
- Fundacja Bezpieczna Gmina,
- Fundacja im. Wandy Tomczyńskiej,
- Legionowskie Stowarzyszenie Promocji Samorządności,
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Koło Nr 13 Polskiego Związku Wędkarskiego,
- Związek Kynologiczny w Polsce Oddział w Legionowie,

- Koło Polskiego Związku Niewidomych,
- Związek Emerytów i Rencistów,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
- Liga Obrony Kraju,
- Rejon Polskiego Czerwonego Krzyża,
- Związek Harcerstwa Polskiego,
- Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej,
- Powiatowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Legionowie,
- Stowarzyszenie Żeglarskie Victoria Land,
- Klub Turystyki Górskiej Magury,
- Legionowskie Stowarzyszenie Płetwonurków NEREUS,
- Legionowski Klub „Eksploracyjno-Rekonstrukcyjny".

Nie ulega wątpliwości, że współpraca Władz MIASTA LEGIONOWO z organizacjami pozarządowymi pozwala na bardziej skuteczne i efektywne zaspokajanie potrzeb konkretnych grup mieszkańców, dzięki dobremu rozpoznaniu ich potrzeb oraz podejmowaniu przedsięwzięć nie obejmowanych przez struktury organizacyjne Urzędu Miejskiego. Ze względu na ograniczone możliwości finansowe budżetu miasta współpraca ta ma ten walor, że umożliwia osiąganie maksymalnych efektów społecznych przy określonych środkach finansowych, co jest zgodne z zasadą racjonalnego gospodarowania. Wspomaganie organizacji pozarządowych przez Władze MIASTA LEGIONOWO jest realizacją konstytucyjnej zasady pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot.

Od kilku lat podejmowane są działania promocyjne, które zmierzają do stworzenia pozytywnego wizerunku LEGIONOWA w otoczeniu, jako miasta otwartego, nastawionego na rozwój gospodarczy, wiarygodnego dla partnerów, zorganizowanego, zabiegającego o inwestycje zarówno krajowe (w tym inwestorów lokalnych), jak i zagraniczne. Działania promocyjne koncentrowały się m.in. na:

- wydawaniu informatorów i poradników, m.in. Legionowo 1919-1999, Informator Legionowo, Poradnik Praktyczny Wybrane elementy rozwoju Miasta Legionowa w latach 1990-1998 Legionowo atlas gospodarczy,
- finansowym wspieraniu publikacji historycznych: Andrzej Stawarz: Zarys dziejów Legionowa Legionowo, 1994; Andrzej Zalewski: Zabytkowa architektura Legionowa, Legionowo 1994; Jacek Szczepański: Obóz Hurki. Dzieje garnizonu w Legionowie do 1918 roku, Legionowo 1997; Antoni Lewandowski: Legionowo ludzie i wydarzenia, Legionowo 1999, Jacek Szczepański: Powiat Legionowski na dawnej pocztówce, Legionowo 2000; Powiat Legionowski na dawnej pocztówce cz. II, Legionowo 2002; Powiat Legionowski na dawnej pocztówce cz. III, Legionowo 2007; Praca zbiorowa: Rocznik Legionowski T. I, Legionowo 2004; Rocznik Legionowski T.II, Legionowo 2006; Katarzyna Kuligowska: Podkowa z hacelami, Legionowo 2005,
- pokazaniu wszechstronnego wizerunku miasta w sieci internetowej - strona miejska www.legionowo.pl,
- przygotowaniu katalogu identyfikacji wizualnej miasta,
- stworzeniu oferty inwestycyjnej miasta i jej prezentacji,
- organizowaniu lokalnych uroczystości rocznicowych upamiętniających najważniejsze wydarzenia w historii kraju i miasta,
- gromadzeniu i udostępnianiu materiałów dotyczących dziejów miasta, utworzeniu Muzeum Historycznego w Legionowie z przekształcenia Zbiorów Historycznych Miasta Legionowa,
- organizowaniu i dofinansowywaniu imprez kulturalnych oraz sportowych połączonych z promocją miasta,

- udziału w konkursach dla samorządów i rankingach gmin (Gmina Fair Play, Ranking Samorządów Gazety „Rzeczpospolita", akcji społecznej „Przejrzysta Polska"),
- nawiązaniu porozumień o współpracy i wymianie partnerskiej z miastami: Kovel – na Ukrainie, Sevlievo w Bułgarii oraz Rżew w Rosji,

- pozyskiwaniu przedsiębiorców zainteresowanych uruchomieniem filii lub oddziałów firm na terenie Legionowa.

Promocja MIASTA LEGIONOWO odbywa się również poprzez ofertę inwestycyjną mającą na celu przyciąganie inwestorów zewnętrznych w sferze budownictwa mieszkaniowego oraz nieuciążliwej dla środowiska przyrodniczego działalności usługowej i produkcyjnej. Na ofertę inwestycyjną miasta składają się:

- niezabudowane tereny w centrum miasta przeznaczone pod zabudowę usługowo-mieszkalną,
- Stadion Miejski - 9 ha terenu należącego do gminy, przeznaczonego pod zabudowę sportowo-rekreacyjną (budowa hotelu, budowa hali sportowej) - jest opracowana koncepcja i boiska ze sztuczną nawierzchnią – inwestycja ukończona,
- niezabudowany teren położony w sąsiedztwie centrum miasta przy ul. Parkowej,
- dzielnica przemysłowa Łajski - działki gminne o pow. 5 ha i prywatne o pow. ok. 15 ha przeznaczone pod zabudowę przemysłową, pełne uzbrojenie techniczne, dostęp do bocznicy kolejowej,
- dworzec kolejowy, teren o pow. 1 ha, w pełni uzbrojony, stanowiący własność Skarbu Państwa, propozycja połączenia terenów dworca kolejowego z kompleksem usługowo-handlowym,
- liczne działki (ok. 30) stanowiące własność gminy, przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe z możliwością prowadzenia nieuciążliwej działalności usługowej w rejonie ulic: Grudzie, Mickiewicza, Jagiellońskiej, Krasińskiego, Zegrzyńskiej (na terenie dawnych zakładów Aviotex), Olszankowej, Kolejowej.

Z oferty inwestycyjnej LEGIONOWA z powodzeniem skorzystały już firmy: Prodex Auto - dealer Fiata, LEAF, Mc Donald`s, Shell, Globi oraz GEANT (hurtownia), VOLVO FINANCIAL SERVICES, MILLENIUM LEASING. Promocja miasta odbywa się także poprzez różnorodne działania kulturalne i kulturotwórcze, do których zaliczyć należy także lokalne media, które aktywnie uczestniczą w życiu miasta, a jednocześnie w sposób twórczy mogą wpływać na sprawy znane mieszkańcom.

Na terenie LEGIONOWA funkcjonują prywatne lokalne tygodniki „Mazowieckie To i Owo" oraz „Gazeta Powiatowa", które stanowią zapis przemian, jakie zachodzą w mieście. Ponadto ukazują się bezpłatne gazety: „Echo Powiatu Legionowskiego" „Gazeta Miejscowa" - Tygodnik Powiatowy oraz „Nowy Express Regionalny".

Na terenie LEGIONOWA funkcjonuje także Spółdzielcza Telewizja Legionowo LTV (jej właścicielem jest Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa), która przygotowuje codzienny program informacyjny „Kwadrans przed siódmą" oraz program tygodniowy. Miasto Legionowo jest członkiem Związku Miast Polskich.

Od 1 stycznia 1999 roku Miasto Legionowo jest siedzibą Starostwa Powiatu Legionowskiego, obejmującego swym zasięgiem: Miasto Legionowo, Miasto i Gminę Serock oraz gminy: Jabłonna, Nieporęt i Wieliszew. Powiat legionowski zajmuje obszar 393 km^2 i zamieszkuje go ok. 87 tys. mieszkańców.

Na terenie MIASTA LEGIONOWO mają swoje siedziby instytucje, świadczące usługi na rzecz mieszkańców powiatu, takie jak: Urząd Skarbowy, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Powiatowy Urząd Pracy, Samodzielny Publiczny Zakład Lecznictwa Otwartego, Inspektorat Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Rejon Energetyczny, Rejon Telekomunikacji TP S.A., Rejon Mazowieckiego Okręgowego Zakładu Gazownictwa, Garnizon Wojskowy, 8 szkół średnich, wiele banków (Bank Śląski S.A. Oddział Legionowo, Bank Spółdzielczy w Legionowie, PKO BP Oddział w Legionowie, PEKAO S.A. Filia w Legionowie, Millenium BIG Bank S.A, Kredyt Bank PBI S.A, Bank Zachodni WBK S.A., Integrum BGŻ S.A., Nordea Bank Polska S.A.), SKOK - Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa oraz 4 urzędy pocztowe. Funkcjonuje także Ośrodek Aerologii Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (od 1932 roku), Centrum Szkolenia Policji.

Według najnowszego ogólnopolskiego rankingu samorządów na 2006 rok opublikowanego przez gazetę „Rzeczpospolita" (patrz: Rzeczpospolita wydanie z 13 lipca 2007r.) miasto Legionowo znalazło się na 4 pozycji w kraju. Wśród decydujących czynników, jakie miały wpływ na zajęcie tak wysokiej lokaty wymienić należy: szybkie tempo wzrostu wydatków majątkowych gminy, wzrost poziomu inwestycji w zakresie gospodarki mieszkaniowej, wysokie tempo wzrostu dochodów własnych, niskie zadłużenie oraz wysoki poziom kształcenia w miejscowych szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

Podstawą tego rankingu był syntetyczny wskaźnik potencjału rozwojowego powiatu obliczony na podstawie następujących jego cech:

- A - tempa wzrostu wydatków majątkowych (w latach 2002-2005),
- B - wysokości środków unijnych pozyskanych na 1 mieszkańca (2004-2005),
- C - zadłużenia (zobowiązania do dochodów 2002-2005),
- D - nadwyżki operacyjnej (2002-2005),
- E – tempa wzrostu dochodów własnych (2002-2005),
- F – przyrostu zadłużenia do nakładów inwestycyjnych (2002-2005),
- G – dynamiki wydatków w sferze transportu (2002-2005),
- H – dynamiki wydatków w sferze ochrony środowiska (2002-2005),
- I – udziału wydatków na realizacje kontraktów z organizacjami pozarządowymi (2002-2005),
- J – wydatków mieszkaniowych na 1 mieszkańca (2002-2005),
- K – wyników testów szóstoklasistów i gimnazjalistów (2004-2005),
- M – liczby podmiotów gospodarczych (2002-2005),
- N – czy Urząd działa na podstawie ISO,
- O – czy w Urzędzie opracowano wieloletnie plany inwestycyjne (2002-2005),
- R – liczba złożonych wniosków o dofinansowanie organizacji pozarządowych (2002-2005).

Tak, więc niniejszy ranking wskazuje na wysoki potencjał rozwojowy oraz wysoką atrakcyjność inwestycyjną zarówno Miasta Legionowo, jak i powiatu legionowskiego.
MIASTO LEGIONOWO wchodzi w skład podregionu warszawskiego obejmującego następujące powiaty: grodziski, grójecki, legionowski, miński, nowodworski, otwocki, piaseczyński, pruszkowski, sochaczewski, warszawski zachodni, wołomiński oraz żyrardowski.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 czerwca 1995 roku o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439) wprowadzono rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2000 roku (Dz. U. Nr 58, poz. 685) **NOMENKLATURĘ JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)**, która została opracowana na podstawie, obowiązującej nomenklatury NUTS w krajach Unii Europejskiej. **NTS** dzieli Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na pięciu poziomach, z czego trzy określone są jako poziomy regionalne, a dwa jako lokalne.

Wprowadzenie podziału kraju na jednostki statystyczne NTS, zgodnego z wymogami prawa Unii Europejskiej i utworzenie w jego ramach podregionu warszawskiego, stwarza przesłanki do nawiązywania partnerskiej współpracy władz samorządowych powiatów i gmin wchodzących w jego skład, aby zwiększać szanse na uzyskanie środków pomocowych ze środków Unii Europejskiej. Większe szanse na pomoc unijną będą mieć bowiem projekty, obejmujące swym zasięgiem przestrzennym oraz efektami społecznymi, gospodarczymi i ekologicznymi jak największą liczbę ludności.

Część druga - Uwarunkowania rozwoju miasta

2.1. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju

Problemów związanych z uwarunkowaniami rozwoju społeczno-gospodarczego MIASTA LEGIONOWO nie można analizować i oceniać wyłącznie w granicach administracyjnych miasta. Miasto nie jest bowiem wyspą na mapie, lecz jest elementem międzynarodowego, krajowego i regionalnego systemu społeczno-gospodarczego. Tworzy ono tzw. zewnętrzne środowisko, a więc całokształt zjawisk, procesów, zdarzeń i instytucji określających możliwości funkcjonowania MIASTA LEGIONOWO, a także kształtowania procesów rozwojowych w przyszłości. Miasto jest silnie uzależnione od swego otoczenia, które oddziałuje na nie wywierając stały wpływ. Oddziaływania te tworzą uwarunkowania zewnętrzne w postaci zestawu szans i zagrożeń zarówno dla bieżącego funkcjonowania, jak i dalszego rozwoju miasta.

Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju MIASTA LEGIONOWO determinowane są przede wszystkim:

- systemowymi rozwiązaniami w sferze ustrojowo-prawnej i finansowej, przyjmowanymi na szczeblu centralnym, zwłaszcza dotyczącymi zakresu, kompetencji i zasad finansowania samorządów terytorialnych z budżetu państwa,
- zasadami i rozmiarami finansowania usług społecznych (edukacja, ochrona zdrowia, opieka socjalna) oraz mieszkalnictwa i bezpieczeństwa publicznego z budżetu państwa,
- ogólną koniunkturą gospodarczą w kraju,
- systemowymi rozwiązaniami na szczeblu centralnym w zakresie przeciwdziałania bezrobociu, wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, polityce fiskalnej w stosunku do podmiotów gospodarczych, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw,
- polityką wspierania rozwoju regionalnego, polityką ekologiczną, polityką rozwoju infrastruktury technicznej realizowaną na szczeblu centralnym,
- sytuacją międzynarodową (koniunktura gospodarcza, handel zagraniczny),
- wewnętrzną polityką rozwoju społeczno-gospodarczego realizowaną przez władze samorządowe województwa mazowieckiego.

Należy podkreślić, że aktualnie główne bariery ograniczające skalę i tempo rozwoju społeczno-gospodarczego Legionowa tkwią w głównej mierze w jego otoczeniu. Władze miasta mają ograniczony wpływ na zjawiska występujące w jego otoczeniu.

Szczególnie niekorzystny wpływ na funkcjonowanie i dalszy rozwój MIASTA LEGIONOWO ma obecnie trudna sytuacja budżetu państwa, czego efektem jest ograniczanie wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, pomoc socjalną, edukację, kulturę i sztukę, bezpieczeństwo publiczne, a także zmniejszające się rozmiary przekazywanych do budżetów samorządów terytorialnych - dotacji i subwencji.

Istnieje realne zagrożenie ograniczenia tempa wzrostu dochodów budżetu miasta, co przy konieczności zabezpieczenia środków finansowych na działalność bieżącą skutkować będzie wymuszeniem ograniczenia wydatków inwestycyjnych.

W efekcie trzeba będzie odkładać w czasie realizację wielu niezbędnych inwestycji komunalnych, służących dalszemu rozwojowi miasta w przyszłości.

W konsekwencji tego warunki życia mieszkańców nie będą ulegały widocznej poprawie. Przy obecnych niekorzystnych uwarunkowaniach zewnętrznych tkwiących w otoczeniu LEGIONOWA nie jest możliwe skuteczne rozwiązywanie szeregu problemów, występujących na jego terenie wyłącznie własnymi siłami, bowiem zasobność budżetu miasta jest niewystarczająca w stosunku do występujących potrzeb.

Z kolei, głównym czynnikiem łagodzącym niekorzystne zewnętrzne uwarunkowania rozwoju LEGIONOWA jest bliskie sąsiedztwo z Warszawą, która wraz gminami i powiatami, wchodzących w skład aglomeracji warszawskiej stanowi obszar, który jest najbardziej atrakcyjnym miejscem w skali Polski pod względem lokalizacji inwestycji krajowych i zagranicznych. Powoduje to, że zjawiska kryzysowe w znacznie mniejszym stopniu dotykają ten obszar w porównaniu z innymi regionami kraju.

Syntetyczne zestawienie kluczowych szans i zagrożeń w kategoriach zewnętrznych uwarunkowań rozwoju MIASTA LEGIONOWO można przedstawić następująco:

Kluczowe szanse (obecne i potencjalne) tkwiące w otoczeniu Legionowa, czynniki stymulujące i wspierające dalszy rozwój społeczno-gospodarczy miasta

Otoczenie międzynarodowe i ogólnokrajowe:

- trwała koniunktura gospodarcza w krajach Unii Europejskiej i na Wschodzie, umożliwiająca wzrost eksportu polskich towarów, co sprzyjać będzie poprawie koniunktury gospodarczej w Polsce,
- trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy Polski (średnioroczne tempo wzrostu Produktu Krajowego Brutto powyżej 5%),
- systemowa pomoc i wsparcie ze strony Rządu RP dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, w tym firm rodzinnych,
- współfinansowanie z budżetu państwa tworzenia nowych miejsc pracy, zwłaszcza dla absolwentów szkół,
- preferencyjne kredyty i ulgi podatkowe dla przedsiębiorców zwiększających zatrudnienie,
- malejące obciążenia przedsiębiorstw podatkiem dochodowym i ludności podatkiem od dochodów osobistych,
- realizacja spójnej i kompleksowej polityki regionalnej Państwa kompatybilnej z rozwiązaniami Unii Europejskiej skierowanej na wyrównywanie dysproporcji rozwojowych i tworzenie trwałych podstaw rozwoju gospodarczego w poszczególnych województwach oraz stworzenie niezbędnej do tego struktury instytucjonalnej,
- kształcenie kadr pracowników sektora publicznego, w tym samorządowego w zakresie umiejętności pozyskiwania środków pomocowych Unii Europejskiej,
- decentralizacja finansów publicznych oraz stabilne reguły gry w zakresie finansowania samorządów terytorialnych z budżetu państwa,
- ekologizacja procesów rozwoju kraju, tj. powszechne i współzależne uwzględnianie uwarunkowań przyrodniczych w sterowaniu procesami rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zagospodarowania przestrzeni,
- znacząca poprawa stanu środowiska przyrodniczego (osiągnięcie norm ekologicznych obowiązujących w Unii Europejskiej). Zmiany procesów produkcyjnych (nowoczesne i bezpieczne ekologicznie technologie) oraz minimalizacja zużycia surowców

naturalnych i emisji zanieczyszczeń do środowiska przyrodniczego, a także racjonalna gospodarka odpadami stałymi (recykling),

- opracowanie i realizacja długookresowej polityki mieszkaniowej państwa zawierającej m.in. instrumenty finansowo-kredytowe wspomagające działania gmin na rzecz rozwoju mieszkalnictwa (budownictwo komunalne, remonty zasobów komunalnych, uzbrojenie terenów mieszkaniowych),
- zwiększenie rozmiarów budownictwa mieszkaniowego poprzez wzrost nakładów finansowych na mieszkalnictwo, preferencje kredytowo-podatkowe dla ludności,
- wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa polskiego oraz kształcenie zgodnie z potrzebami nowoczesnej gospodarki i szeroko rozumianych usług,
- wzrost nakładów finansowych z budżetu państwa na edukację (do min. 4% PKB - jest to minimalny standard określony przez UNESCO) i ochronę zdrowia (składka na ubezpieczenia zdrowotne ok. 10%) oraz pomoc społeczną,
- poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz aktywne zwalczanie patologii społecznych,
- rozwój współpracy sektora publicznego, w tym (rządowego i samorządowego) z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju edukacji, kultury i sztuki oraz opieki społecznej,
- możliwość pozyskiwania tanich źródeł finansowania inwestycji ekologicznych oraz związanych ze skojarzonym wytwarzaniem prądu i ciepła.

Otoczenie wojewódzkie, warszawskie i powiatowe:

- integracja funkcjonalno-przestrzenna obszaru metropolitalnego Warszawy, w tym budowa zintegrowanego systemu transportowego. Dla Legionowa istotne znaczenie ma budowa Trasy Mostowej (most przez Wisłę), łączącej Gminę Jabłonna i Gminę Łomianki wraz z obwodnicą drogową Legionowa, obwodnic drogowych Warszawy, modernizacja drogi krajowej Nr 61 przebiegającej przez miasto, utworzenie zintegrowanego systemu komunikacji publicznej (komunikacja podmiejska i warszawska), ukończenie budowy pierwszej i kolejnych linii metra w Warszawie, poprawa jakości usług przewozowych świadczonych przez PKP (kolej podmiejska) i prywatnych przewoźników autobusowych w relacji: Legionowo-Warszawa-Legionowo,
- wyższy niż przeciętnie w kraju poziom wykształcenia mieszkańców obszaru metropolitalnego Warszawy,
- duży potencjał gospodarczy, intelektualny, kapitałowy i instytucjonalny Warszawy będącej głównym punktem styku gospodarki polskiej z gospodarką światową, miejscem największej w kraju koncentracji inwestycji kapitału zagranicznego i rodzimego,
- duży rynek pracy w Warszawie otwarty dla osób zamieszkałych na terenach podmiejskich,
- duża koncentracja w Warszawie placówek specjalistycznej opieki zdrowotnej, szkół średnich i wyższych, placówek kultury i sztuki, handlu i usług, co umożliwia mieszkańcom terenów podmiejskich korzystanie z usług tych placówek,
- pełne wykorzystanie walorów położenia powiatu legionowskiego względem Warszawy i Zalewu Zegrzyńskiego w celu dalszego rozwoju budownictwa mieszkaniowego, działalności wytwórczo-usługowej oraz turystyki,

- zagospodarowanie turystyczne Zalewu Zegrzyńskiego, miejsca wypoczynku dla mieszkańców Warszawy, powiatu legionowskiego i miasta Legionowo,
- aktywna współpraca władz powiatu legionowskiego i władz gmin wchodzących w jego skład z jednostkami samorządu terytorialnego wchodzącymi w skład podregionu warszawskiego (NTS 3) w celu rozwiązywania wspólnych problemów w sferze infrastruktury transportowej i ekologii. Zwiększy to szanse na uzyskanie pomocy finansowej na ich realizację z Unii Europejskiej poprzez fundusze strukturalne,
- współpraca z władzami Gminy Jabłonna w zakresie budowy systemu odprowadzania wód deszczowych z terenu Legionowa,
- potencjalnie stosunkowo duże potrzeby energetyczne w sąsiednich gminach, które mogą być zaspokojone przez Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Legionowo sp. z o.o., bowiem brak jest tam wyspecjalizowanych operatorów sieci cieplnej i źródeł ciepła.

Kluczowe zagrożenia (obecne i potencjalne) tkwiące w otoczeniu Legionowa, czynniki ograniczające i hamujące dalszy rozwój społeczno-gospodarczy miasta

Otoczenie międzynarodowe i ogólnokrajowe:

- dekoniunktura gospodarcza w krajach Unii Europejskiej i na Wschodzie, co w konsekwencji może powodować spadek eksportu polskiej gospodarki,
- wzrost poziomu inflacji, co w konsekwencji spowoduje wzrost cen towarów i usług oraz oprocentowania kredytów bankowych,
- zbyt wysokie oprocentowanie komercyjnych kredytów bankowych dla ludności i podmiotów gospodarczych. Zbyt wysoka cena pieniądza kredytowego ograniczająca skłonność społeczeństwa i przedsiębiorców do inwestowania,
- niski poziom innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki w stosunku do wysokorozwiniętych państw w Europie Zachodniej,
- wzrost zjawiska ubóstwa ekonomicznego w społeczeństwie polskim,
- brak aktywnej polityki państwa w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, a tym samym przeciwdziałania bezrobociu w sposób systemowy,
- zwiększanie się rozmiarów przestępczości i innych przejawów patologii społecznej przy jednoczesnym utrzymywaniu się niedofinansowania służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne (Policja, Straż Pożarna) oraz wymiaru sprawiedliwości (sądy i prokuratura),
- niekorzystna sytuacja w oświacie związana z realizowaną polityką oświatową państwa, która charakteryzuje się: trwającym od lat niedofinansowaniem oświaty, podjęciem reformy systemu edukacji bez zagwarantowania odpowiednich środków finansowych, przerzucaniem nadmiernego obciążenia finansowego (wynikającego z Karty Nauczyciela) i odpowiedzialności na władze samorządowe,
- spadek nakładów finansowych na oświatę i wychowanie w budżecie państwa[2],
- spadek realnej wartości subwencji oświatowej powodujący konieczność coraz większego dofinansowywania oświaty z budżetów samorządów terytorialnych,

[2] w 1997 roku wynosiły one 3,4% PKB, w 1998 roku 3,22%, w 1999 roku (roku rozpoczęcia reformy) 3,16%, zaś w 2000 roku 3,01% PKB. W roku 2002 nakłady te wyniosły 4,13% a w 2005 4,37% PKB.

- pogorszenie w odczuciu społecznym dostępności pacjentów do świadczeń medycznych, zwłaszcza usług o charakterze specjalistycznym (wizyty u lekarzy specjalistów, specjalistyczne badania diagnostyczne, pomoc doraźna),
- zbyt małe środki finansowe z budżetu państwa na zabezpieczenie potrzeb ludności w zakresie opieki społecznej,
- brak spójnej i aktywnej długookresowej polityki mieszkaniowej państwa, w tym zwłaszcza taniego budownictwa mieszkaniowego dla osób niezamożnych,
- utrzymujące się bardzo niskie nakłady finansowe na mieszkalnictwo w budżecie państwa,
- podwyższenie stawek podatku VAT na materiały i usługi budowlane, co może wpłynąć na ograniczenie rozmiarów budownictwa mieszkaniowego,
- niekorzystne dla racjonalnej gospodarki komunalnymi zasobami mieszkaniowymi przepisy prawa, które powodują, że osiągnięcie obecnie obowiązującej maksymalnej stawki czynszu, czyli 3% wartości odtworzeniowej w stosunku rocznym będzie trwało kilkadziesiąt lat. Ta sytuacja prowadzić będzie do dalszej dekapitalizacji istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych,
- niewystarczający poziom nakładów finansowych na budowę i modernizację dróg kołowych, co przy dynamicznym rozwoju motoryzacji powoduje stałe pogarszanie się warunków podróżowania i bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- trudno dostępne środki finansowe będące w dyspozycji Powiatowych Urzędów Pracy na aktywne formy przeciwdziałaniu bezrobociu (aktywizacja zawodowa absolwentów, pożyczki dla bezrobotnych, kursy i szkolenia),
- brak aktywnej polityki regionalnej na szczeblu centralnym uwzględniającej zarówno decydujące dla długofalowego rozwoju kraju wymogi zwiększania efektywności gospodarowania, jak i wymogi polityki społecznej państwa. Założeniem tej ostatniej winno być dążenie do zapewnienia równych szans życiowych obywatelom żyjącym w zróżnicowanych przestrzennie warunkach społeczno-gospodarczych,
- częste zmiany prawa energetycznego i przepisów dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego,
- brak realnych prognoz kształtowania się cen nośników energetycznych w Polsce, co utrudnia opracowywanie długookresowych programów rozwoju energetyki cieplnej.

Otoczenie wojewódzkie, warszawskie i powiatowe:

- malejący przyrost naturalny ludności oraz postępujący proces starzenia się mieszkańców Warszawy i jej strefy podmiejskiej, co będzie powodować konieczność wzrostu nakładów finansowych na ochronę zdrowia i opiekę społeczną,
- wchodzenie w wiek produkcyjny licznych nowych roczników młodzieży, co przy braku nowych miejsc pracy będzie powodować dalszy wzrost rozmiarów bezrobocia,
- brak skoordynowanej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego w skali całego obszaru metropolitalnego Warszawy. Dotyczy to zwłaszcza systemu transportowego - mosty przez Wisłę, obwodnice drogowe Warszawy, modernizacje i remonty dróg ponadgminnych, zintegrowany system zbiorowej komunikacji podmiejskiej i warszawskiej (brak wspólnego systemu biletowego),
- duża ilość atrakcyjnych wolnych terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego i działalności gospodarczej w sąsiednich gminach, zwłaszcza w Jabłonnie i Białołęce, co przy znacznie ograniczonych - w stosunku do tych gmin - rezerwach terenowych

w Legionowie może powodować ograniczenia w napływie ludności i inwestorów do miasta,
- zły stan techniczny dróg łączących poszczególne gminy powiatu legionowskiego,
- niedostateczne powiązanie gmin powiatu legionowskiego komunikacją publiczną (komunikacja autobusowa),
- likwidacja linii kolejowej Zegrze, Legionowo, Warszawa Gdańska, co spowodowało utrudnienia w dojazdach mieszkańców miasta do stolicy.

Przeprowadzona analiza zewnętrznych uwarunkowań rozwoju MIASTA LEGIONOWO umożliwiła zidentyfikowanie kluczowych szans i zagrożeń, które mają obecnie lub mogą mieć w przyszłości wpływ na skalę i tempo jego dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Nie ulega wątpliwości, że skuteczne rozwiązywanie szeregu problemów społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych i ekologicznych w LEGIONOWIE w dużej mierze warunkowane będzie rozwiązaniami systemowymi na szczeblu państwa (ustrojowo-prawnymi i finansowymi), koniunkturą gospodarczą, rozwojem handlu zagranicznego, kondycją budżetu państwa, dofinansowaniem inwestycji w zakresie infrastruktury z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W tej sytuacji Władze MIASTA LEGIONOWO muszą stale i kompleksowo prowadzić obserwację zmian w jego otoczeniu, aby nie były one zaskakiwane pojawianiem się w nim nowych negatywnych problemów (zagrożeń), ograniczających i hamujących rozwój miasta lub, aby wykorzystywać wszelkie sposobności (szanse), stymulujące i wspierające dalszy jego rozwój.

2.2. Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju

Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju LEGIONOWA wynikają z zasobów, zjawisk, zdarzeń, mechanizmów i procesów tkwiących w mieście. Tworzą one zestaw silnych i słabych stron miasta (sił i słabości). Ich enumeracja i analiza jest swoistą samooceną, osiągniętego dotąd poziomu jego rozwoju społeczno-gospodarczego, stanu środowiska przyrodniczego i zagospodarowania przestrzeni.

Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju MIASTA LEGIONOWO w kategoriach jego silnych i słabych stron przedstawiają się następująco:

Silne strony Legionowa,
czynniki stymulujące i wspierające dalszy rozwój
społeczno-gospodarczy miasta

- położenie Legionowa w bliskim sąsiedztwie Warszawy, co jest zarówno źródłem korzyści dla jego mieszkańców (Warszawa jako miejsce pracy i korzystania z szeroko rozumianych usług), jak i dla miasta (bliskość Warszawy podnosi atrakcyjność inwestycyjną Legionowa),
- pełnienie przez Legionowo funkcji ponadlokalnego (powiatowego) centrum edukacji, ochrony zdrowia, kultury, handlu i usług. Miasto jest także miejscem koncentracji instytucji tzw. otoczenia biznesu (banki i instytucje ubezpieczeniowe, firmy leasingowe, kancelarie prawnicze, biura rachunkowe). Wysoka atrakcyjność inwestycyjna Legionowa wg niezależnych ocen zewnętrznych instytucji, Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, Centrum Badań Regionalnych i Gazety ”Rzeczpospolita”,
- funkcjonowanie Centrum Szkolenia Policji,

- lokalizacja na terenie miasta Dowództwa i jednostek zabezpieczających I-szej Warszawskiej Dywizji Zmechanizowanej.

Sfera społeczna:

Edukacja i Nauka:

- dobry poziom kwalifikacji zawodowych nauczycieli samorządowych placówek oświatowych. Wysoka ocena jakości pracy nauczycieli według „Pomiaru jakości pracy szkół i przedszkoli" przeprowadzonego w 2000 roku przez Mazowieckie Kuratorium Oświaty na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej. Było to pierwsze tego typu kompleksowe badanie w Polsce,
- dobry stan techniczny istniejących obiektów oświatowych oraz baza sportowa, korty tenisowe,
- rozwój szkolnictwa niepublicznego,
- funkcjonowanie od 1932 roku Ośrodka Aerologii Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Ochrona zdrowia:

- zadowalający stan zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej,
- liczne placówki służby zdrowia funkcjonujące na terenie miasta świadczące ogólne jak i specjalistyczne usługi medyczne,
- wystarczająca liczba aptek umożliwiająca łatwe zaopatrzenie w medykamenty i leki,
- realizacja miejskich programów promocji zdrowia, programu promocji zdrowia w zakresie prewencji chorób nowotworowych,
- prowadzenie samorządowych punktów profilaktycznych i programów pracy środowiskowej.

Pomoc społeczna:

- przygotowana i wykształcona kadra pracowników pomocy społecznej,
- bardzo dobra baza lokalowa, centralne usytuowanie Ośrodka Pomocy Społecznej,
- rozwinięte ośrodki wsparcia: Warsztat Terapii Zajęciowej, Dom Dziennego Pobytu, Dom Pomocy Społecznej, Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn,
- prowadzenie usług opiekuńczych dla osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób,
- wzrost aktywności organizacji pozarządowych wspomagających osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej,
- realizacja programu dożywiania dzieci w szkołach podstawowych i gimnazjach,
- organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Kultura i sztuka:

- aktywna działalność Miejskiego Ośrodka Kultury, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Spółdzielczego Ośrodka Kultury,
- duża liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie miasta,

- aktywna polityka kulturalna władz miasta, instytucji i organizacji w sferze upowszechniania kultury poprzez liczną i różnorodną ofertę kulturalną,
- dobre przygotowanie zawodowe i kreatywność animatorów kultury,
- zorganizowanie Muzeum Historycznego w Legionowie,
- działalność lokalnych mediów: prasa: „Mazowieckie To i Owo", „Gazeta Powiatowa", „Gazeta Miejscowa", telewizja kablowa, Spółdzielcza Telewizja Legionowo LTV,
- zakrojone działania na rzecz umacniania więzi społecznych i tożsamości lokalnej.

Sport i rekreacja:

- aktywna działalność klubów i stowarzyszeń sportowych,
- powstanie Uczniowskich Klubów Sportowych,
- wzrost zainteresowania uprawianiem sportu wśród młodzieży, liczne sukcesy sportowe (np. medale na młodzieżowych MP w Pływaniu, zwycięstwa biegaczy na arenach krajowych i zagranicznych, awans koszykarzy i siatkarek do II ligi, awans piłkarzy do III ligi),
- rozwój sportu amatorskiego (np. turniej 6-tek piłkarskich),
- rozwój ogólnodostępnej bazy sportowej i rekreacyjnej na terenie miasta.

Bezpieczeństwo publiczne:

- realizowane są programy „Bezpieczne Miasto Legionowo" oraz „Bezpieczna droga do szkoły". Realizacja tych programów przyczynia się do ograniczenia kradzieży i przestępstw o charakterze chuligańskim. Szkolenia dzieci i młodzieży zakresie zasad ruchu drogowego poprawiły bezpieczeństwo tych uczestników w ruchu drogowym,
- miasto czynnie wspiera i dofinansowuje inwestycje w zakresie remontów obiektów Straży Pożarnej, Policji oraz Straży Miejskiej, Urząd Miasta Legionowo przeznacza środki finansowe na zakupy sprzętu i wyposażenia ww. służb.

Sfera ekologiczna:

- funkcjonowanie od 1993 roku punktu pomiaru zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego (mieści się on w Szkole Podstawowej nr 3). Punkt należy do sieci punktów pomiaru zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego nadzorowanych przez Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Warszawie. Wyniki pomiarów wskazują, że jakość powietrza atmosferycznego na terenie miasta należy uznać za względnie dobrą,
- na terenie miasta prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych.

Sfera gospodarcza:

- zróżnicowana struktura gospodarki miasta powoduje, że jest ona mniej podatna na zjawiska dekoniunktury gospodarczej,
- duża aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców, na terenie miasta funkcjonuje ok. 4,6 tys. podmiotów gospodarczych, głównie małych i średnich przedsiębiorstw,

- relatywnie mniejsza stopa rejestrowanego bezrobocia[3]. W końcu 2006 r stopa bezrobocia wynosiła ok 5 %. Dla porównania, w powiecie legionowskim stopa rejestrowanego bezrobocia na koniec 2006 roku wyniosła 16,5%, w Polsce 13,7%, średnio w województwie mazowieckim 12,5%. Legionowo należy do grupy miast o najniższej stopie bezrobocia w województwie mazowieckim,
- duże tradycje legionowskiego rzemiosła,
- duża liczba i potencjał firm wykonawczych w zakresie budownictwa ogólnego i mieszkaniowego.

Sfera mieszkalnictwa:

- rozwój budownictwa zakładowego, spółdzielczego i prywatnego na terenie miasta,
- rezerwy uzbrojonych terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego, osiedle przy ul. POW, ul. Grzybowa, ul. Generała B. Roi. Całkowite rezerwy terenów umożliwiają wybudowanie ok. 3 tys. mieszkań,
- atrakcyjne położenie terenów budownictwa mieszkaniowego - działki leśne, ewentualna bliskość kompleksów leśnych,
- rozwój komunalnej substancji mieszkaniowej poprzez budowę domów komunalnych, adaptację istniejących budynków (np. dawnych koszar) oraz adaptację strychów na lokale mieszkalne. Tą drogą uzyskano już 350 mieszkań komunalnych.

Sfera infrastruktury technicznej:

Wodociągi i kanalizacja:

- sukcesywna realizacja opracowanego w 1994 roku „Studium programowego zwodociągowania miasta Legionowa". Długość sieci wodociągowej wzrosła w latach 1996-2001 z 23,9 km do 51,3 km,
- prowadzona jest realizacja opracowanego w 1995 roku i skorygowanego w 2000 roku „Studium koncepcyjnego odprowadzania ścieków komunalnych i wód opadowych z miasta Legionowo." Długość sieci kanalizacyjnej wzrosła w latach 1996-2000 z 43,2 km do 56,7 km. W roku 2005 rozpoczęto I etap budowy systemu kanalizacji sanitarnej w Legionowie, w ramach którego wykonano ok. 7,5 km kanałów sanitarnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Obecnie jest realizowany II etap tej inwestycji.
- Budowa kanalizacji sanitarnej jest dofinansowywana z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (ZPORR) – I etap oraz z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (pożyczka) – II etap,
- odprowadzanie, począwszy od 1993, roku wszystkich ścieków ze skanalizowanych, obszarów Legionowa (objętych zbiorowym systemem kanalizacyjnym) przewodem tłocznym o długości 6,6 km do oczyszczalni ścieków Czajka zlokalizowanej w północnej części prawobrzeżnej Warszawy,
- rezerwy zdolności produkcyjnej istniejących podziemnych ujęć wody umożliwiają pełne zaspokojenie obecnych i przyszłych potrzeb mieszkańców i podmiotów gospodarczych.

[3] Dane: Główny Urząd Statystyczny w Warszawie

Ciepłownictwo:

- opracowanie w 2001 roku „Założeń do planu zaopatrzenia miasta Legionowo w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”,
- dobry stan techniczny urządzeń ciepłowniczych wskutek prowadzonych w ubiegłych latach prac modernizacyjno-remontowych m.in. modernizacja czterech kotłów WR-25 i likwidacja dwóch zużytych technicznie, automatyzacja węzłów cieplnych, automatyzacja wytwarzania ciepła, modernizacja systemu odżużlania. W efekcie nastąpił spadek zużycia miału węglowego, energii elektrycznej, wody uzdatnionej, zmniejszyła się emisja dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku azotu i pyłu, a także nastąpiło zmniejszenie kosztów produkcji ciepła. Powstała rezerwa mocy cieplnej w Ciepłowni Łajski, co umożliwia bezpieczną eksploatację oraz rozwój systemu ciepłowniczego zarówno na terenie miasta, jak i w sąsiednich gminach.,
- opracowano koncepcję wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej (źródło skojarzone).

Drogi miejskie i oświetlenie uliczne:

- budowa i modernizacja dróg gminnych,
- przeprowadzenie modernizacji i rozbudowy istniejącego oświetlenia ulicznego, przez co uzyskano oszczędności energetyczne rzędu 50%, około 2-krotne, zmniejszenie emisji rtęci, wyższą skuteczność świetlną oraz podniesienie bezpieczeństwa osób i ruchu drogowego.

Infrastruktura ponadlokalna:

- dobry stan zaopatrzenia odbiorców w energię elektryczną. Istnienie rezerw w sieci elektroenergetycznej w stacji GPZ 110/15 kV Legionowo 2 (Bukowiec) istniejąca rezerwa mocy czynnej wynosi ok. 10 MW, w stacji GPZ 110/15 kV Legionowo 3 (Cegielnia) rezerwa wynosi 15 MW, zaś w stacji GPZ 110/15 kV Legionowo 1 (Michałów) rezerwa wynosi ok. 35 mW,
- dobry stan zaopatrzenia odbiorców w gaz sieciowy (miasto jest zgazyfikowane w 80%).

Słabe strony Legionowa, czynniki ograniczające i hamujące dalszy rozwój społeczno-gospodarczy miasta

Zagospodarowanie przestrzenne:

- miasto Legionowo jest poprzecinane liniami komunikacyjnymi, które oddzielają poszczególne części miasta przyczyniając się do ich dezintegracji,
- trzy linie kolejowe wyznaczają trwały podział utrudniając sprawną komunikację (brak jest bezpiecznych estakad lub tuneli pozwalających na bezkolizyjny ruch kołowy i pieszy). Funkcjonujące rozwiązania (tradycyjne przejazdy z rogatkami i sygnalizacją świetlną) są przestarzałe i przyczyniają się do chaosu komunikacyjnego, który jest szczególnie odczuwalny przez mieszkańców Legionowa w porannym i popołudniowym szczycie komunikacyjnym. Konieczne jest wybudowanie kilku

bezkolizyjnych przejść i przejazdów, które pozwolą na połączenie komunikacyjne dzielnic leżących poza torami w szczególności dotyczy to osiedli Parcela, Osiedla Młodych, Osiedla Wojskowego i Piaski,

- droga krajowa nr 61 to kolejna bariera wymuszająca sztuczny podział miasta. Jej uciążliwość (w tym ogromny ciężarowy ruch tranzytowy, zanieczyszczenie powietrza, hałas) jest coraz bardziej odczuwalna. Większość rozwiązań komunikacyjnych musi być podporządkowana przebiegowi tej arterii. Sprawia to, że w centrum miasta jest wiele ulic jednokierunkowych i jednostronnie zamkniętych, bez możliwości dalszego przejazdu. Sąsiedztwo dworca kolejowego jest pozbawione sprawnego dojazdu z powodu estakady ciągu drogi 61 wznoszącej się nad torami kolejowymi. Lokalny układ komunikacyjny w postaci istniejącej sieci ulic jest zatem nieczytelny i nieprzyjazny dla użytkowników. Rodzi on szereg problemów szczególnie dla kierowców przyjezdnych nie zorientowanych w skomplikowanej topografii tego rejonu miasta,
- podział miasta wynikający z przebiegu linii kolejowych oraz drogowej trasy krajowej nr 61 przyczynia się do ograniczenia możliwości dalszego rozwoju dzielnic, dla których barierą stały się właśnie te szlaki komunikacyjne. Paradoksalnie obecność kolei niegdyś stanowiła silny impuls do dalszego rozwoju miast, obecnie zaś stanowi poważną barierę utrudniającą ich dynamiczny rozwój. Modernizacja linii kolejowej do Gdańska, która ma pozwalać na rozwijanie przez pociągi prędkości do ok. 160 km/h dodatkowo wymusi konieczność poszukiwania rozwiązań technicznych i komunikacyjnych opartych na bezkolizyjnym przeprowadzeniu lokalnego ruchu kołowego i pieszego. Rozbicie miasta na kilka odrębnych stref jest istotnym elementem utrudniającym planowanie urbanistyczne, inżynierię ruchu oraz integrację społeczną i gospodarczą miasta.

Infrastruktura i komunikacja:

- pogłębiające się trudności komunikacyjne w dojazdach do i z Warszawy, wskutek nadmiernego przeciążenia ruchem kołowym podstawowego układu komunikacji drogowej, łączącego Legionowo z Warszawą, zwłaszcza drogi krajowej Nr 61 (od trzech lat samorząd Legionowa i Jabłonny włączył się we wspólne przedsięwzięcie inwestycyjne z GDDKiA przebudowę drogi Nr 61 wraz z obwodnicą Jabłonny),
- niezadowalający jest standard podróżowania środkami komunikacji publicznej w dojazdach do i z Warszawy. Przepełnione autobusy i pociągi podmiejskie, zagrożenie poczucia bezpieczeństwa osobistego. W konsekwencji wzrasta czas podróży i komfort podróżowania, zwłaszcza w okresie porannego i popołudniowego szczytu komunikacyjnego. Utrzymywanie się tej sytuacji będzie powodować spadek atrakcyjności miasta dla osiedlania się ludności (budownictwo mieszkaniowe) i działalności gospodarczej (ograniczanie liczby nowych miejsc pracy).

Sfera społeczna:

Edukacja i Nauka:

- niewystarczający system motywacyjny kadry pedagogicznej i promocji osiągnięć legionowskiej oświaty samorządowej. Miasto finansuje 10 przedszkoli, 5 szkół podstawowych, 3 gimnazja oraz 1 liceum. Dodatkowo dotacje od miasta otrzymują

również niepubliczne placówki oświatowe tj.; 2 przedszkola, 2 szkoły podstawowe 2 gimnazja i 1 liceum,

- wzrastające obciążenie budżetu miasta kosztami funkcjonowania oświaty jest spowodowane zbyt niskim poziomem subwencji oświatowej z budżetu państwa. W 2005 roku ogólne koszty utrzymania przedszkoli i szkół miejskich wyniosły 34,4 mln złotych, w tym środki z budżetu miasta 18,9 mln złotych. Rosnące wydatki na oświatę to w głównej mierze płace nauczycieli zagwarantowane Kartą Nauczyciela. Należy podkreślić, że największą część wydatków budżetu miasta stanowią wydatki na cele oświatowe (ok. 43,8% ogółu wydatków budżetu w 2005 roku). Poniższy wykres prezentuje proporcje w wydatkach budżetu Miasta Legionowa w 2005 roku:

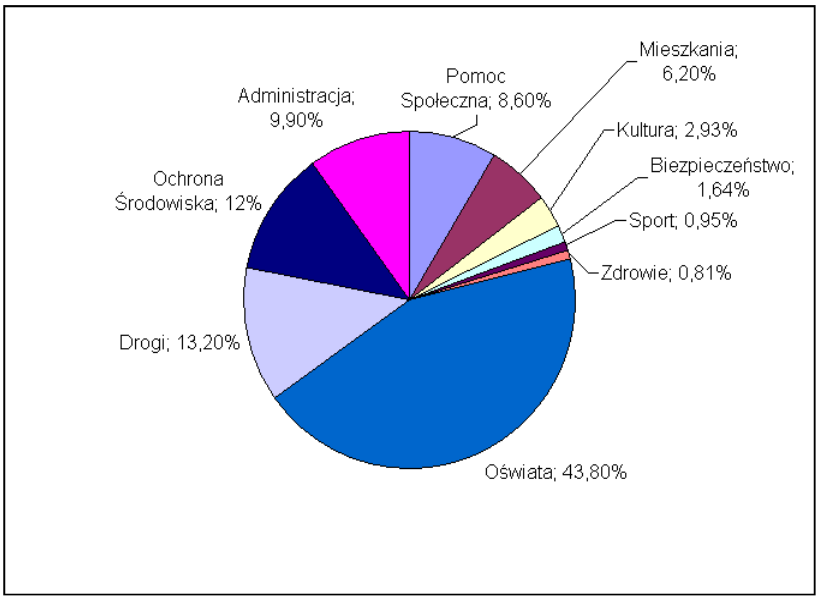

Wzrost wydatków na oświatę stał się szczególnie odczuwalny w budżecie Legionowa w ciągu ostatnich lat. Poniższy wykres przedstawia wzrost wydatków na oświatę w latach 2003-2006:

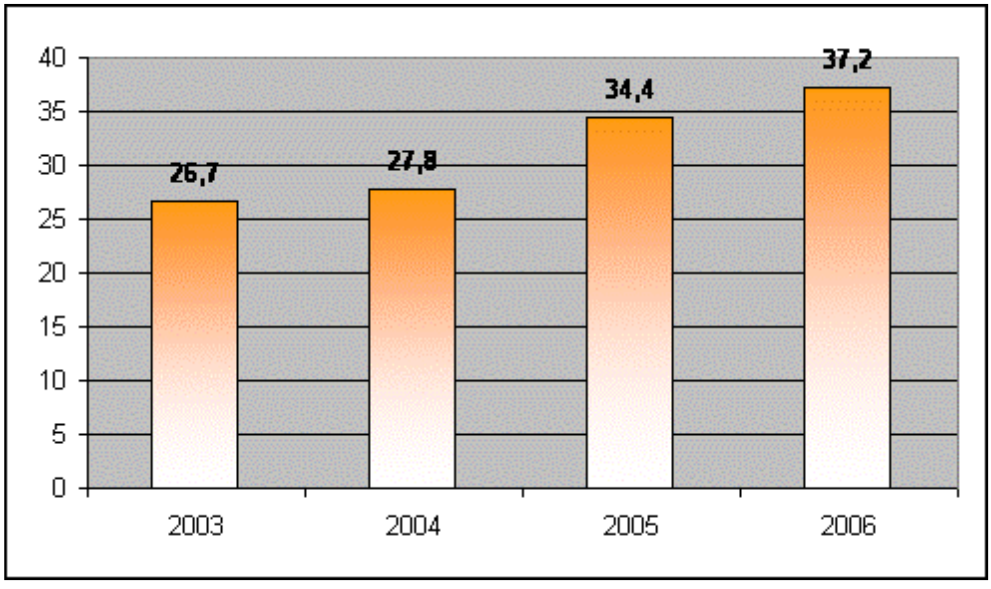

- utrudniony dostęp mieszkańców do bezpłatnych usług specjalistycznej opieki zdrowotnej - jest to konsekwencja zbyt niskich nakładów finansowych ze strony budżetu państwa. Mazowiecki Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia kontraktuje o wiele za mało specjalistycznych usług medycznych w stosunku do potrzeb ok. 90 tys. mieszkańców powiatu legionowskiego. W efekcie występuje brak lekarzy specjalistów w niektórych dziedzinach realizujących opiekę medyczną na podstawie umowy z NFZ, co powoduje, że okres oczekiwania na wizytę u lekarzy niektórych specjalności sięga nawet kilku miesięcy (np. kardiologa),
- odczuwalny jest brak szpitala i pełnej diagnostyki medycznej na terenie miasta,
- brakuje placówek rehabilitacji ruchowej. Rehabilitacja w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Lecznictwa Otwartego zapewnia pomoc jedynie w minimalnym zakresie,
- brak całodobowej opieki medycznej (nie ma możliwości skorzystania z pomocy po godzinach pracy POZ). Obecnie są tylko dwa zespoły wyjazdowe nagłej pomocy doraźnej oraz jeden specjalistyczny zespół (karetka reanimacyjna) na blisko 90 tys. mieszkańców powiatu. Sytuacja jest złożona z powodu przepisów Ustawy o ratownictwie medycznym, która ogranicza pewne funkcje w zakresie formy i sposobu niesienia pomocy przez Pogotowie Ratunkowe w zależności od stopnia zagrożenia życia. Oddalony oddział ratunkowy (miastu przydzielono oddział ratownictwa medycznego w Szpitalu Bródnowskim w Warszawie), co znacznie wydłuża czas dostępu do specjalistycznej kadry i sprzętu w sytuacjach zagrożenia życia pacjentów w sytuacjach nagłych, jest jednak zgodne z parametrami czasu dotarcia założonymi w przepisach wspomnianej ustawy.

Pomoc społeczna:

- brak mieszkań chronionych, dla osób najuboższych wymagających szczególnego wsparcia,
- brak na terenie miasta taniej bazy żywieniowej dla osób ubogich: bary, jadłodajnie, charytatywne punkty żywieniowe,
- brak dostatecznej opieki środowiskowej dla osób psychicznie chorych: środowiskowego domu samopomocy, zespołu leczenia domowego.

Kultura i sztuka:

- brak wielofunkcyjnej hali widowiskowo-sportowej (inwestycja w planach – planowany termin realizacji na koniec 2009r). Obecnie w ramach działalności Miejskiego Domu Kultury funkcjonują 3 placówki. Placówka centralna przy ul. Norwida, Filia MOK przy ul. Targowej oraz Studio Nagrań Bunkier przy ul. P.O.W. na osiedlu Kozłówka. Rozproszenie placówek jest poważnym utrudnieniem w ich sprawnym zarządzaniu. Brak dużej sali widowiskowej wyraźnie ogranicza zakres prowadzonych imprez kulturalnych, które muszą odbywać się w formie kameralnej, ze skromnym udziałem publiczności. Ograniczenia lokalowe stanowią obecnie podstawowy problem w działalności Miejskiego Ośrodka Kultury w Legionowie.

Bezpieczeństwo publiczne:

- brutalizacja życia społecznego, nieprzestrzeganie norm współżycia społecznego,
- wzrost agresywnych postaw wśród młodzieży,
- wzrastająca liczba wypadków i kolizji drogowych na terenie miasta, zwłaszcza na drodze krajowej nr 61, wynikająca ze wzrastającego ruchu samochodowego,

- przewóz przez miasto transportem samochodowym i kolejowym materiałów niebezpiecznych, co stwarza potencjalne zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców.

Sfera ekologiczna:

- niskie walory przyrodnicze i krajobrazowe większości lasów znajdujących się w granicach miasta. Jedynie kompleks leśny stanowiący południowo-wschodnią granicę miasta (w jego skład wchodzi Rezerwat Bukowiec Jabłonowski) oraz kompleks leśny przy północno-zachodniej granicy miasta, częściowo w jego granicach w dzielnicy III Parcela, a także roślinność wydmowa i leśna na terenie, Bukowca C, Osiedla Piaski i w dzielnicy Ludwisin (przy południowo-zachodniej granicy miasta) są cenne z punktu widzenia przyrodniczego i krajobrazowego,
- mała powierzchnia terenów urządzonej zieleni miejskiej: parków, skwerów i zieleńców,
- negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego ze strony coraz bardziej wzrastającego ruchu samochodowego oraz zwiększonej emisji zanieczyszczeń ze strony domowych kotłowni opalanych węglem lub koksem. Przekroczenia dopuszczalnych norm zanieczyszczenia powietrza występują w bezpośrednim sąsiedztwie głównych ciągów komunikacji drogowej oraz w sezonie grzewczym,
- zanieczyszczenie wód podziemnych związkami azotu, w tym azotanami oraz amoniakiem, których głównym źródłem są ścieki bytowe,
- lokalizacja istniejących ujęć wody na terenach silnie zurbanizowanych wymagających spełnienia wymogów w zakresie stref ochrony sanitarnej tych ujęć. Docelowym źródłem wody pitnej dla mieszkańców miasta będą istniejące ujęcia wód podziemnych,
- konieczność rozwiązania problemu odprowadzania wód deszczowych z terenu, Legionowa poza granice administracyjne miasta. Niezbędna jest współpraca w tym względzie z gminą Jabłonna,
- brak kompostowni odpadów organicznych.

Sfera gospodarcza:

- ze względu na dużą intensywność wykorzystania i zagospodarowania terenów w mieście występuje ograniczona podaż nowych terenów pod rozwój działalności gospodarczej i nowego budownictwa mieszkaniowego. Przeznaczenie wielu terenów pod nieuciążliwą działalność oraz usługi ogranicza możliwości rozwoju działalności produkcyjnej na skalę przemysłową,
- dodatkowym elementem ograniczającym rozwój inwestycji pod działalność gospodarczą są problemy komunikacyjne miasta, szczególnie odczuwalne zakresie infrastruktury drogowej.

Sfera mieszkalnictwa:

- znaczny niedobór mieszkań komunalnych szacowany obecnie na ok. 650 mieszkań, w tym 150 mieszkań z tytułu dekapitalizacji zasobów, 200 mieszkań z tytułu likwidacji dawnego szczególnego trybu najmu w budynkach, będących własnością prywatną, 50 mieszkań z tytułu realizacji sądowych wyroków eksmisyjnych oraz 250 mieszkań z tytułu wniosków zgłoszonych przez rodziny,
- zbyt małe środki finansowe przeznaczane na remonty komunalnych zasobów mieszkaniowych (55% ogółu z nich wymaga remontu), w latach 1995-2001

przeznaczono na remonty łącznie 2.441 tys. złotych, tj. średniorocznie 349 tys. złotych. Tylko dla utrzymania zasobów w stanie nie pogorszonym koniecznie jest przeznaczanie ok. 1 mln zł rocznie. Bieżące potrzeby remontowe szacuje się obecnie na ok. 3 mln zł,

- brak programu rozwoju i gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym zgodnie z wymogami ustawowymi.

Sfera infrastruktury technicznej:

Wodociągi i kanalizacja:

- dysproporcje przestrzenne w zakresie wyposażenia poszczególnych terenów miasta w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Na terenach zabudowy wielorodzinnej mieszkańcy w pełni korzystają z tych sieci, zaś na terenach zabudowy jednorodzinnej odsetek korzystających z sieci wodociągowej kształtuje się na poziomie ok. 25%, zaś z kanalizacyjnej ok. 35% - częściowe skanalizowanie dzielnicc Bukowiec C i III Parcela, zaś w dzielnicy Przystanek występuje częściowy brak sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- sukcesywna rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie miasta nie skutkuje znaczącym przyrostem liczby odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych, co jest wynikiem wysokich kosztów budowy przyłączeń do poszczególnych posesji,
- zła jakość ujmowanych wód podziemnych dla zbiorowego zaopatrzenia miasta w wodę. Charakteryzują się one podwyższoną zawartością związków żelaza, manganu, azotanów, chlorków i siarczanów, a także chromu. Procesy uzdatniania wody nie są w stanie usunąć azotanów z wody surowej,
- znaczne niedobory w zakresie wyposażenia miasta w sieć kanalizacji deszczowej. Znajduje się ona jedynie w centrum miasta, tam gdzie występuje skoncentrowane budownictwo wielorodzinne. Wody opadowe odprowadzane są poprzez przepompownię wód deszczowych do Rowu Jabłonowskiego bez podczyszczenia.

Drogi miejskie i oświetlenie uliczne:

- mimo niewątpliwych postępów w ostatnich latach w zakresie modernizacji dróg gminnych, jeszcze 17% ich ogółu to drogi o nawierzchni gruntowej. Dotyczy to zwłaszcza dzielnic: Bukowiec C, III Parcela i Przystanek,
- niedostateczna liczba ogólnodostępnych miejsc parkingowych,
- brak ścieżek rowerowych i udogodnień dla cyklistów.

Infrastruktura ponadlokalna:

- ponad jedna trzecia (36%) ogólnej długości sieci elektroenergetycznej w mieście stanowią sieci napowietrzne, które są bardziej podatne na uszkodzenia np. w sytuacji silnych wiatrów. Przebieg przez obszary zabudowane miasta linii elektroenergetycznej o mocy 110 kV. Brak równomiernego rozmieszczenia na terenie miasta stacji transformatorowo - rozdzielczych (TRAFO),
- niedostateczna liczba placówek pocztowych na terenie miasta (4 placówki + jedna zawieszona na terenie CSP). Wskaźnik gęstości placówek pocztowych na 1000 ludności kształtuje się obecnie na poziomie 0,08, zaś średnio w kraju na poziomie

0,14. Liczba mieszkańców miasta przypadająca na 1 placówkę pocztową, wynosząca 12,4 tys. osób była wyższa ponad 2,5-krotnie niż średnio w kraju (4,6 tys. osób).

2.3. Główne problemy dalszego rozwoju

Przeprowadzona diagnoza stanu istniejącego i analiza uwarunkowań rozwoju LEGIONOWA, a zwłaszcza identyfikacja występujących słabych stron miasta umożliwia sformułowanie katalogu głównych problemów jego dalszego rozwoju.

Wychodząc od definicji problemu jako zadania danego do rozwiązania lub trudnej do rozstrzygnięcia sprawy, niedostateczne tempo przemian oraz niedostateczna ilość, jakość i sprawność funkcjonowania różnego rodzaju instytucji i urządzeń powoduje lub powodować będzie w przyszłości powstawanie napięć, konfliktów oraz barier rozwojowych odczuwanych przez mieszkańców i podmioty gospodarcze. Są to więc określone uciążliwości, których usunięcie lub co najmniej złagodzenie ich negatywnych skutków wymaga podjęcia określonych działań.

Główne obszary problemowe dalszego rozwoju MIASTA LEGIONOWO były rozpatrywane w czterech kategoriach strategicznych, a mianowicie:

- stopnia zaspokojenia potrzeb mieszkańców w sferze usług społecznych,
- stopnia atrakcyjności miasta dla rozwoju istniejących firm i lokalizowania się nowych inwestorów,
- stanu ochrony zasobów i zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego,
- stanu powiązań transportowych miasta z otoczeniem i układu drogowo-ulicznego miasta.

Biorąc powyższe pod uwagę sformułowano listę obszarów problemowych, których rozwiązanie lub złagodzenie ich niepożądanych skutków przyczyni się do poprawy stanu istniejącego. Winny one stać się podstawą do formułowania celów rozwoju (strategicznych i operacyjnych) MIASTA LEGIONOWO i wynikających z nich niezbędnych zadań realizacyjnych.

Listę tych problemów prezentuje poniższe zestawienie (ich uszeregowanie spełnia jedynie funkcję porządkującą):

Katalog problemów:

- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców i tworzenie jak najlepszych warunków dla rozwoju działalności gospodarczej na terenie miasta, w tym sukcesywne uzbrajanie terenów przeznaczonych pod rozwój funkcji produkcyjnych, usług komercyjnych i budownictwa mieszkaniowego w niezbędną infrastrukturę techniczną,
- poprawa dostępności komunikacyjnej miasta (modernizacja drogi krajowej nr 61),
- poprawa standardu podróżowania podmiejskimi liniami kolejowymi i komunikacji autobusowej łączących miasto z Warszawą, budowa dworca kolejowego oraz modernizacja i rozbudowa miejskiego układu drogowo-ulicznego,
- rewitalizacja centrum miasta obejmująca m. in. komunalne zasoby mieszkaniowe oraz spółdzielcze budownictwo wielorodzinne wraz z otoczeniem i infrastrukturą towarzyszącą,
- likwidacja niedoborów w zakresie urządzeń służących ochronie środowiska przyrodniczego: sieć wodociągowa, sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej, system selektywnej zbiórki i składowania odpadów komunalnych (kompostownia odpadów organicznych),

- zapewnienie jak najlepszych warunków nauczania w samorządowych placówkach oświatowych i jego dostosowanie do wymogów rynku pracy. Stworzenie gminnej polityki oświatowej, zmierzającej do zapewnienia jak najlepszych warunków nauczania przy racjonalnym i oszczędnym wydatkowaniu środków z budżetu miasta,
- rozwój bazy materialnej kultury i sztuki oraz sportu i rekreacji,
- rozwój komunalnego budownictwa mieszkaniowego oraz modernizacja istniejących zasobów komunalnych. Stworzenie programu rozwoju i gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym,
- aktywna promocja miasta w kraju i za granicą - tworzenie wizerunku Legionowa jako miasta przedsiębiorczego, otwartego i przyjaznego dla inwestorów.

Zdefiniowane powyżej główne problemy rozwoju LEGIONOWA wyznaczają główne kierunki, wokół których będą koncentrować cele rozwoju miasta i niezbędne zadania realizacyjne w perspektywie 2015 roku.

Część trzecia - Cele rozwoju miasta

3.1. Zasady formułowania celów rozwoju

Wszelką działalność władz miasta musi charakteryzować celowość. Jedynie przy podporządkowaniu tej działalności rygorom celowego i umiejętnie zorganizowanego postępowania staje się możliwe osiąganie wyznaczonych celów oraz optymalne wykorzystanie dostępnych środków finansowych z budżetu miasta.

Formułowanie celów rozwoju miasta jest wynikiem narastających potrzeb społeczno-gospodarczych z uwzględnieniem stopnia ważności i pilności ich realizacji. Wiąże się więc ściśle z wprowadzeniem elementu czasu (w jakim okresie zostaną zrealizowane określone potrzeby). Nie może być ono również oderwane od konkretnej rzeczywistości (zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwoju miasta) oraz przewidywanych jej przemian w przyszłości. Wiąże się więc ściśle z wprowadzeniem elementu realności (formułujemy jedynie cele, które uważamy za realne do wykonania).

W przeciwnym wypadku występuje ryzyko zbyt dowolnego kształtowania liczby i zakresu przedmiotowego przyszłych celów, co w praktyce oznacza brak ich realizacji. Tym samym występuje konieczność dokonywania korekty celów lub odsuwanie w czasie terminów ich osiągnięcia. Rodzi to sytuację, w której powstają określone straty społeczno-ekonomiczne, a w świadomości społecznej kształtuje się pogląd o obietnicach władzy bez pokrycia.

Wskazane wyżej cechy procesów rozwojowych miasta, czyli ich celowość i realność, składają się łącznie na wspólną cechę planowości podejmowanych działań.

Jest to podstawowy wymóg racjonalnego i efektywnego kształtowania procesów rozwojowych miasta. Z kolei, głównym warunkiem urzeczywistnienia sformułowanych celów rozwoju miasta jest zabezpieczenie odpowiednich środków organizacyjnych i finansowych, a także określenie terminów osiągania planowanych celów oraz podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację.

Formułowanie celów rozwoju MIASTA LEGIONOWO jest niezmiernie ważne przynajmniej z czterech zasadniczych powodów, a mianowicie:

Cele wskazują podstawowe kierunki rozwoju miasta. Dzięki ustaleniu celów następuje mobilizacja podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację (władz miasta, pracowników urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych), a także zyskują one źródło motywacji do konkretnych działań wykonawczych. Wzrasta również ich poczucie odpowiedzialności za losy mieszkańców miasta;

Cele wyznaczają decyzje i działania realizacyjne. Władze miasta na podstawie wyznaczonych celów, zwłaszcza operacyjnych, formułują katalog zadań realizacyjnych, który w sposób szczegółowy określa sposoby ich realizacji;

Cele wpływają na koncentrację zasobów. Władze miasta dysponują ograniczonymi zasobami kadrowymi, organizacyjnymi i technicznymi a przede wszystkim finansowymi (budżet miasta) w stosunku do występujących potrzeb i jednocześnie szeroką gamę możliwych sposobów ich wykorzystania. Określając cele rozwoju miasta, jego władze ustalają priorytety rozwojowe, co umożliwia koncentrację ograniczonych własnych zasobów finansowych (budżet miasta) na wybranych celach;

Cele pomagają w ocenie osiąganych postępów. Są one istotnym elementem procesu kontrolowania i śledzenia postępów w ich realizacji (dotyczy to przede wszystkim celów operacyjnych). Jeśli w wyniku kontroli okaże się, że nie realizujemy ich zgodnie z planem, albo napotykamy na nieoczekiwane przeszkody lub bariery w ich realizacji, to możemy podjąć od razu działania korygujące, modyfikując działania realizacyjne.

Tak więc, punktem wyjścia racjonalnego kształtowania procesów rozwojowych MIASTA LEGIONOWO jest określenie i hierarchizacja celów. Jest to niewątpliwie trudny proces, gdyż istnieje obecnie wiele różnorodnych dotąd niezaspokojonych potrzeb społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych i ekologicznych. Jednak wobec ograniczoności środków finansowych będących w dyspozycji władz miasta trzeba niestety, w ślad za tym, ograniczać liczbę i zakres celów rozwojowych. W wielu przypadkach jest to wybór celów "najważniejszych z ważnych". Innymi słowy, proces formułowanie celów rozwoju nie może przerodzić się w koncert życzeń, a winien doprowadzić do wyboru takich celów, które z punktu widzenia dynamizowania procesów rozwoju społeczno-gospodarczego miasta mają znacznie strategiczne.

Biorąc powyższe pod uwagę, opracowano katalog celów rozwoju MIASTA LEGIONOWO, który został opracowany według z góry określonego porządku, a mianowicie: cele zawarte w katalogu tworzą układ hierarchiczny (im niższy poziom tym większy stopień szczegółowości zapisu celów) i dotyczą najistotniejszych-z punktu widzenia dynamizowania procesów rozwoju społeczno-gospodarczego miasta-problemów. Katalog składa się z trzech poziomów hierarchicznych, a mianowicie:

Poziom I - **Misja rozwoju** (generalny cel kierunkowy), wyrażająca syntetyczną deklarację intencji władz MIASTA LEGIONOWO, jaka stoi u podstaw formułowania Strategii. Określa ona zasadnicze kierunki jego dalszego rozwoju, czyli wskazuje do czego będziemy zmierzać w przyszłości, a także określa rangę i zakres funkcji spełnianych przez MIASTO LEGIONOWO wobec otoczenia. Umożliwia ona skoncentrowanie wysiłków planistycznych i realizacyjnych na określonej wiązce celów i zadań realizacyjnych. Tak więc, misja rozwoju to zestaw względnie trwałych dążeń Władz MIASTA LEGIONOWO, na które powinny być przede wszystkim zorientowane działania realizacyjne.

Poziom II - **Cele strategiczne**, będące rozwinięciem misji rozwoju (generalnego celu kierunkowego). Wskazują one priorytetowe obszary zaspokajania potrzeb społeczno-gospodarczych, ekologicznych i infrastrukturalnych mieszkańców miasta.

Poziom III **– Cele operacyjne**, będące uszczegółowieniem celów strategicznych. Są one formułowane jako cele funkcjonalne, tzn. wyrażające pożądane potrzeby, które powinny być zaspokojone w określonym horyzoncie czasu, czyli do 2015 roku.

3.2. Podstawy formułowania celów rozwoju

Przystępując do formułowania strategicznych i operacyjnych celów rozwoju MIASTA LEGIONOWO wzięto pod uwagę: obecny poziom rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i stopień zaspokojenia potrzeb społecznych, wyniki analizy zewnętrznych (szanse i zagrożenia) oraz wewnętrznych (silne i słabe strony miasta) uwarunkowań rozwoju miasta, główne problemy dalszego rozwoju miasta (bariery i ograniczenia), czyli problemy

wymagające rozwiązania lub złagodzenia ich negatywnych skutków społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych i ekologicznych.

Umożliwiło to wskazanie zwłaszcza tych problemów, które mogą utrudniać lub hamować rozwój miasta w sytuacji, gdy nie będą one pomyślnie rozwiązywane.

Przy formułowaniu strategicznych i operacyjnych celów rozwoju MIASTA LEGIONOWO uwzględniono również ustalenia zawarte w następujących dokumentach planistycznych, opracowanych na szczeblu krajowym i wojewódzkim:

- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 - Długookresowa Zaktualizowana Strategia Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju (cele i kierunki działań),
- Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 roku (cele i priorytety strategiczne rozwoju),
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013 (cele rozwoju i zadanie realizacyjne).

Formułując cele rozwoju nie poszukiwano nowej roli MIASTA LEGIONOWO w otoczeniu, czy też funkcji dominującej, lecz wskazywano na konieczność umacniania jego dotychczasowej różnorodności i wielofunkcyjności, jako podstawy do trwałego i zrównoważonego rozwoju. Działania w tym względzie winny zmierzać do:

- osiągnięcia europejskich standardów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego

Efekt działań: zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańcom,

- tworzenia jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego miasta i wzrostu przedsiębiorczości jego mieszkańców

Efekt działań: trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy,

- stałego wzrostu poziomu zaspokojenia potrzeb społecznych (mieszkalnictwo, usługi społeczne, bezpieczeństwo publiczne)

Efekt działań*: *jakościowe zmian w poziomie życia mieszkańców,

- umacniania ponadlokalnych funkcji miasta (edukacja, ochrona zdrowia, sport i kultura)

Efekt działań*: *wzrost rangi miasta w otoczeniu.

Stąd też, u podstaw formułowania celów rozwoju Miasta Legionowo leży przekonanie jego władz, że ma ono potencjalne szanse stania się:

Miastem konsekwentnie wdrażającym w życie zasady zrównoważonego rozwoju, czyli takiego rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni, który będzie harmonijnie łączyć troskę o jak najlepszy stan środowiska przyrodniczego z postępem cywilizacyjnym i ekonomicznym, osiągnięcie europejskich standardów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego,

Miastem aktywnie wspierającym rozwój różnorodnych - bezpiecznych ekologicznie form aktywności gospodarczej mieszkańców oraz inwestorów zewnętrznych w sferze mieszkalnictwa, produkcji, handlu, usług i rzemiosła,

Miastem posiadającym sprawne powiązania komunikacją drogową i kolejową z otoczeniem, w tym zwłaszcza z Warszawą, a także zmodernizowany wewnętrzny system drogowo-uliczny wraz z parkingami, oświetleniem ulicznym, chodnikami i ścieżkami rowerowymi,

Miastem zapewniającym jak najlepszą jakość wychowania oraz kształcenia dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych (kadra pedagogiczna, programy nauczania, baza lokalowo-sportowa, wyposażenie w pomoce dydaktyczne, różnorodne zajęcia pozalekcyjne),

Miastem zapewniającym dobry poziom i dostępność świadczeń podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej (kadra, baza lokalowa, sprzęt medyczny),

Miastem zapewniającym rozwój budownictwa komunalnego i dobre warunki mieszkaniowe w istniejących zasobach komunalnych,

Miastem troszczącym się o zachowanie w należytym stanie zasobów dziedzictwa kulturowego, a także umacniającym poczucie więzi społecznych i tożsamości lokalnej,

Miastem tworzącym jak najlepsze warunki dla wypoczynku i aktywnego uczestnictwa jego mieszkańców w kulturze i sztuce, rozrywce oraz sporcie i rekreacji,

Miastem troszczącym się o rodzinę i zapewniającym niezbędną pomoc najuboższym,

Miastem troszczącym się o jak najlepszy stan bezpieczeństwa,

Miastem współpracującym z organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, wojskiem i policją przy rozwiązywaniu wspólnych problemów,

Miastem w pełni wykorzystującym swoje walory bliskiego sąsiedztwa Warszawy, która umożliwia jego mieszkańcom pracę i korzystanie z szeroko rozumianych usług w sferze edukacji, ochrony zdrowia oraz kultury i sztuki,

Miastem współpracującym z władzami powiatu legionowskiego i poszczególnych gmin wchodzących w jego skład oraz powiatów i gmin wchodzących w skład podregionu warszawskiego (NTS 3) przy rozwiązywaniu wspólnych problemów w sferze społecznej, gospodarczej, infrastruktury transportowej i ochrony środowiska przyrodniczego,

Miastem rozwijającym partnerską współpracę z samorządami terytorialnymi na Wschodzie i Zachodzie Europy i potrafiącym sprostać wymogom jednoczącej się Europy oraz prowadzącym aktywną promocję w kraju i za granicą.

3.3. Misja i strategiczne cele rozwoju

Biorąc powyższe pod uwagę, sformułowano misję (generalny cel kierunkowy) i strategiczne cele rozwoju MIASTA LEGIONOWO:

Misja rozwoju (generalny cel kierunkowy) Miasta Legionowo

Trwały rozwój społeczno-gospodarczy Legionowa przy respektowaniu wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i zachowaniu ładu przestrzennego

Strategiczne cele rozwoju Miasta Legionowo

Cele strategiczne są konkretyzacją misji rozwoju (generalnego celu kierunkowego). Są one równorzędne względem siebie, stąd też ich uszeregowanie spełnia jedynie funkcje porządkujące.

C1. Sfera gospodarcza

Tworzenie jak najlepszych warunków do rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności miasta dla lokalizacji inwestycji mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych.

C2. Sfera społeczna

Rozwój i modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych oraz wzrost jakości świadczonych usług społecznych.

C3. Sfera ekologiczna i przestrzenna

Osiągnięcie europejskich standardów stanu ochrony środowiska przyrodniczego oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni miasta.

C4. Sfera infrastruktury transportowej

Rozbudowa oraz modernizacja zewnętrznego i wewnętrznego systemu transportowego miasta.

Sformułowana powyżej misja (generalny cel kierunkowy) i cele strategiczne rozwoju MIASTA LEGIONOWO stanowią syntetyczną deklarację intencji władz samorządowych, co do kierunków jego przyszłego rozwoju.

Należy podkreślić, że powyższych celów nie należy traktować w kategoriach wizji docelowego stanu Miasta Legionowo, lecz w kategoriach procesów rozwojowych, służących coraz lepszemu zaspokajaniu różnorodnych potrzeb mieszkańców i gospodarki oraz przyczyniających się do wzrostu konkurencyjności i podnoszenia rangi miasta w otoczeniu.

Wizja - jest wyobrażeniem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego miasta w wybranym momencie w przyszłości (mówi się przy tym o stanie docelowym). Odpowiada ona na pytanie: jaki ma być poziom rozwoju miasta w przyszłości?

Taka wizja z reguły nie spełnia się. Powodem tego stanu rzeczy jest szybki postęp naukowo-techniczny i cywilizacyjny; zmienność zewnętrznej oraz wewnętrznej sytuacji politycznej, społecznej i gospodarczej. Nie jest natomiast podporządkowana możliwościom realizacyjnym, wynikającym z obecnego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego miasta, zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań jego rozwoju, a przede wszystkim z obecnej i przewidywanej zasobności kasy miejskiej. Ponadto, MIASTO LEGIONOWO (tak jak każde

inne) jest organizmem dynamicznym, stale rozwijającym się, w którym dokonują się wielorakie przekształcenia społeczne, gospodarcze, przestrzenne i ekologiczne. Jest więc systemem otwartym, podlegającym ciągłym zmianom. Z tego powodu wizja rozwoju nie jest przydatna w odniesieniu do miasta, gdyż jest to model statyczny przewidywania jego przyszłości. Bardziej adekwatnym jest natomiast inny model, a mianowicie model dynamiczny, w którym podstawę stanowi misja rozwoju (generalny cel kierunkowy) i cele strategiczne, czyli cele - procesy rozwojowe. Odpowiadają one na pytanie: jak ma funkcjonować i rozwijać się miasto w założonym horyzoncie czasu? Obrazowo rzecz ujmując, zapis wizji jest fotografią stanu docelowego w określonym momencie w przyszłości (np. w 2015 roku), zaś zapis misji rozwoju i celów strategicznych jest filmem, pokazującym drogę rozwojową MIASTA LEGIONOWO w latach 2002-2015.

Sformułowane powyżej strategiczne cele rozwoju MIASTA LEGIONOWO wyznaczają główne kierunki jego dalszego rozwoju. Dotyczą one czterech strategicznych sfer funkcjonowania i rozwoju miasta, a mianowicie:

SFERA GOSPODARCZA (cel strategiczny C1)

Trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy jest podstawowym warunkiem zmniejszania się rozmiarów bezrobocia i wzrostu zamożności mieszkańców, a także wzrostu dochodów budżetu miasta, co w konsekwencji umożliwi przeznaczanie coraz większych środków finansowych na zaspokojenie potrzeb społecznych w zakresie mieszkalnictwa, edukacji, ochrony zdrowia i opieki społecznej, kultury i sztuki, sportu i rekreacji oraz bezpieczeństwa publicznego. Innymi słowy, rozwój gospodarczy MIASTA LEGIONOWO zwiększać będzie bazę dochodową zarówno dla jego mieszkańców, jak i budżetu miasta. Niestety, skala i tempo rozwoju gospodarki lokalnej miasta zależne są przede wszystkim od czynników i uwarunkowań leżących poza miastem, na które nie ma ono praktycznie żadnego bezpośredniego wpływu. Z kolei, potencjalny inwestor przy wyborze konkretnej lokalizacji (gminy) dla działalności gospodarczej kieruje się następującymi przesłankami:

- wolne tereny, budynki i obiekty do zagospodarowania, koszty ich pozyskania oraz wysokość podatków od nieruchomości,
- dostęp i niezawodność funkcjonowania urządzeń infrastruktury technicznej oraz wysokość taryf opłat za korzystanie z ich usług,
- zasoby pracy i ich struktura wg poziomu wykształcenia i poziomu kwalifikacji zawodowych,
- lokalny klimat sprzyjający rozwojowi działalności gospodarczej tworzony przez władze miasta oraz sprawność funkcjonowania administracji samorządowej,
- poziom rozwoju tzw. otoczenia biznesu (banki, instytucje ubezpieczeniowe, biura doradztwa prawnego i podatkowego, biura rachunkowe, fundacje lub agencje wspierania inicjatyw lokalnych),
- stan bezpieczeństwa publicznego i warunki zamieszkania.

Stąd też, realizacja celu strategicznego C1 polegać będzie na tworzeniu jak najlepszych warunków lokalizacyjnych dla rodzimych i zewnętrznych inwestorów, aby byli oni zainteresowani inwestowaniem na terenie MIASTA LEGIONOWO. Rozwój gospodarczy miasta będzie podporządkowany wymogom ochrony środowiska przyrodniczego.

SFERA SPOŁECZNA (cel strategiczny C2)

Przeprowadzona analiza stanu istniejącego oraz słabych stron miasta wskazała na występowanie szeregu dotąd niezaspokojonych potrzeb społecznych. Jednak skala i tempo rozwiązywania tych problemów zależne będą w przyszłości w bezpośrednim stopniu od zasobności budżetu miasta. Im wyższe dochody będzie osiągać miasto, tym więcej środków będzie mogło przeznaczać na rozwiązywanie istotnych problemów społecznych. Realizacja celu strategicznego C2 polegać będzie na jak najlepszym zaspokajaniu potrzeb społecznych w sferze mieszkalnictwa komunalnego, edukacji, pomocy społecznej, kultury, sportu i rekreacji oraz bezpieczeństwa publicznego mieszkańców miasta. Są to z punktu widzenia warunków życia mieszkańców miasta dziedziny o kluczowym znaczeniu. Aby osiągnąć poprawę istniejącej sytuacji należy zmierzać m.in. do: budowy nowych i modernizacji istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych, restrukturyzacji oświaty samorządowej, zmierzającej do racjonalizacji wydatków na tę sferę z budżetu miasta, budowy nowej i modernizacji istniejącej bazy kultury, sportu i rekreacji.

SFERA EKOLOGICZNA I PRZESTRZENNA (cel strategiczny C3)

Ochrona zasobów przyrodniczych przed intensywną zabudową i degradacją oraz poprawa stanu środowiska przyrodniczego jest istotnym czynnikiem wpływającym na jakość życia mieszkańców miasta. Obecny stan wyposażenia miasta w urządzenia służące ochronie środowiska przyrodniczego można uznać, mimo niewątpliwych postępów w ubiegłych latach - za niezadowalający, zwłaszcza w zakresie sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Aby osiągnąć standardy europejskie w zakresie stanu czystości środowiska przyrodniczego należy zmierzać do:

- likwidacji niedoborów w zakresie urządzeń inżynieryjnych służących jego ochronie, przejścia na proekologiczne nośniki pozyskiwania energii (gaz, elektryczność, źródła odnawialne),
- powiększania powierzchni urządzonych terenów zieleni miejskiej,
- zorganizowania selektywnej zbiórki oraz bezpiecznego składowania i utylizacji odpadów stałych.

Z kolei racjonalne zagospodarowanie przestrzeni MIASTA LEGIONOWO jest niezmiernie ważnym celem działań, bowiem z jego ogólnej powierzchni, wynoszącej 1356 ha, 80% przypada na tereny zabudowane. Świadczy to o dużej intensywności zagospodarowania przestrzeni miasta. W związku z tym LEGIONOWO posiada niewielkie rezerwy terenowe pod rozwój różnych funkcji (mieszkaniowych, usługowych, wytwórczych). Ponadto, miasto charakteryzuje się bardzo wysoką gęstością zaludnienia, wynoszącą 3674 osób/ km² i należy do grupy najgęściej zaludnionych miast w Polsce. Stąd też, coraz większego znaczenia nabierać będą działania zmierzające do rewitalizacji istniejących terenów zabudowy miejskiej, wzrostu intensywności ich wykorzystania przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska przyrodniczego.

Racjonalne zagospodarowanie przestrzeni MIASTA LEGIONOWO będzie dokonywać się poprzez racjonalną i oszczędną gospodarkę terenami, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje lokalizacyjne i inwestycje komunalne, w taki sposób aby przekształcenia w tym zagospodarowaniu były podporządkowane:

- kryteriom racjonalności ekonomicznej (minimalizacja nakładów finansowych z budżetu miasta na zagospodarowanie terenów pod różnorodne funkcje),
- kryteriom racjonalności ekologicznej (ochrona zasobów przyrodniczych przed ich zabudową i degradacją),

- kryteriom funkcjonalności (optymalne rozmieszczenie różnorodnych funkcji względem siebie w przestrzeni, aby minimalizować czas dostępu do nich),
- kryteriom atrakcyjności lokalizacyjnej dla inwestorów krajowych i zagranicznych (teren odpowiednio wyposażony w infrastrukturę techniczną).

Należy także w pierwszej kolejności dążyć do większej intensywności wykorzystania terenów już uzbrojonych w infrastrukturę techniczną lub o niskim koszcie ich uzbrojenia. Takie postępowanie przyczyni się w konsekwencji do ograniczania nakładów finansowych z budżetu miasta na nową infrastrukturę komunalną, zaś zaoszczędzone w ten sposób środki będzie można przeznaczyć na rozwiązanie innych ważnych problemów.

SFERA INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ (cel strategiczny C4)

System transportowy (sieć drogowo-uliczna i kolejowa oraz sieć transportu publicznego) ma ogromny wpływ na warunki życia mieszkańców, jak i na atrakcyjność lokalizacyjną miasta dla inwestorów zewnętrznych. Istniejące powiązania transportowe MIASTA LEGIONOWO (drogi kołowe, kolejowa komunikacja podmiejska i komunikacja autobusowa) są oceniane jako wysoce niezadowalające. Szczególnie trudna sytuacja występuje na drodze krajowej Nr 61, łączącej LEGIONOWO z Warszawą. Jest ona bardzo obciążona ruchem kołowym i praktycznie przez cały dzień tworzą się korki, co znacznie wydłuża czas podróży do i z Legionowa. Wiele do życzenia pozostawia standard podróżowania podmiejskimi pociągami i autobusami łączącymi miasto z Warszawą. W tej sytuacji sprawą pierwszoplanową jest modernizacja i przebudowa drogi krajowej Nr 61 (na odcinku wewnątrzmiejskim i do granic Warszawy wraz z budową obwodnicą Jabłonny oraz w kierunku Zalewu Zegrzyńskiego), a także poprawa warunków podróżowania pociągami i autobusami podmiejskimi (czas podróży, częstotliwość kursowania, komfort i bezpieczeństwo podróży).

Obecnie wewnątrzmiejski układ drogowo-uliczny wymaga także rozbudowy i modernizacji. Dotyczy to zarówno dróg wojewódzkich i powiatowych, przebiegających przez teren LEGIONOWA, jak i gminnych. Mimo niewątpliwych postępów w ostatnich latach, w zakresie modernizacji dróg gminnych nadal 17% ich ogółu to drogi o nawierzchni gruntowej. Dalszych inwestycji wymaga system parkingów ogólnodostępnych, oświetlenia ulicznego. Niezbędna jest także budowa ścieżek rowerowych i innej infrastruktury sprzyjającej rozwojowi rekreacji.

Reasumując, należy stwierdzić, że realizacja sformułowanej misji i strategicznych celów rozwoju MIASTA LEGIONOWO to nie akt jednorazowy, lecz długotrwały proces, który w wielu przypadkach wykraczać będzie poza horyzont 2015 roku.

Efektem realizacji tych celów będzie poprawa jakości życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności MIASTA LEGIONOWO dla lokalizacji kapitału gospodarczego.

Z przyjętych strategicznych celów rozwoju wynika, że deklarowaną intencją władz samorządowych jest dążenie do tego, aby Legionowo stawało się w coraz większym stopniu miastem przedsiębiorczym, nowoczesnym i zamożniejszym oraz bezpiecznym ekologicznie, a także w pełni wykorzystującym walory swego położenia względem Warszawy.

Zdefiniowana misja i strategiczne cele rozwoju MIASTA LEGIONOWO stanowiły podstawę do formułowania celów operacyjnych.

3.4. Cele operacyjne

W sytuacji określonych ram czasowych Strategii oraz ograniczonych w stosunku do występujących potrzeb (społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych i ekologicznych) możliwości finansowych budżetu miasta dokonano wyboru priorytetowych kierunków działań poprzez określenie celów operacyjnych, a następnie zadań realizacyjnych, które winny być wykonane do 2015 roku.
Nie jest bowiem możliwe w perspektywie kilkunastu lat zaspokojenie wszystkich zidentyfikowanych - we wcześniejszych pracach analitycznych - potrzeb społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych, czy ekologicznych. Stąd też, formułując katalog celów operacyjnych uwzględniono te problemy, które uznano za najważniejsze z ważnych do realizacji w perspektywie 2015 roku.
Cele operacyjne MIASTA LEGIONOWO koncentrują się przede wszystkim na działaniach mających na względzie:

- dalsze zwiększanie atrakcyjności lokalizacyjnej miasta dla inwestorów, zewnętrznych (podaż terenów uzbrojonych, nowoczesna infrastruktura techniczna, aktywna działalność promocyjna w kraju i za granicą, sprawne procedury postępowania urzędowego),
- aktywną i skuteczną ochronę istniejących zasobów przyrodniczych miasta oraz działania na rzecz powiększania terenów urządzonej zieleni miejskiej,
- likwidację niedoborów w zakresie infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska przyrodniczego,
- poprawę funkcjonowania systemu drogowo-ulicznego miasta i jego powiązań z otoczeniem, w tym zwłaszcza z Warszawą,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego, w tym taniego budownictwa komunalnego oraz remonty i poprawa standardu wyposażenia technicznego (media) istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych, podnoszenie poziomu świadczonych usług społecznych.

Poniżej przedstawiono katalog celów operacyjnych (cele te są względem siebie równorzędne, stąd też ich uszeregowanie ma jedynie charakter porządkowy):

Cele operacyjne:

C1 . Sfera gospodarcza:

- organizacyjne i finansowe wspieranie rozwoju przedsiębiorczości,
- aktywizacja społeczności lokalnej wokół działań prorozwojowych,
- wdrożenie nowoczesnych metod zarządzania miastem,
- przygotowanie terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego i działalności gospodarczej,
- partnerska współpraca władz miasta z otoczeniem,
- promocja miasta Legionowo w kraju i zagranicą,
- poprawa wizerunku miasta.

C2 . Sfera społeczna:

- rozwój komunalnego budownictwa mieszkaniowego,
- modernizacja i remonty istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych,
- stałe doskonalenie uwarunkowań jakości pracy przedszkoli i szkół miejskich,

- podniesienie poziomu świadczonych usług medycznych dla pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej i rozwój profilaktyki zdrowotnej,
- poprawa świadczonych usług i funkcjonowania placówek opieki społecznej,
- tworzenie warunków do upowszechniania oraz rozwoju sportu i kultury fizycznej,
- zwiększenie zainteresowania kulturą i ofertą kulturalną mieszkańców miasta,
- poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

C 3 . Sfera ekologiczna i przestrzenna:

- zabezpieczenie zasobów przyrodniczych miasta przed degradacją i podnoszenie, świadomości ekologicznej mieszkańców miasta,
- rozwiązanie problemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- modernizacja obiektów i urządzeń wodociągowych,
- zaopatrzenie w wodę budownictwa jednorodzinnego strefy Centrum (Ludwisin, Legionowo Przystanek, stare Legionowo),
- zaopatrzenie w wodę budownictwa jednorodzinnego strefy Bukowiec,
- zaopatrzenie w wodę budownictwa jednorodzinnego strefy III Parcela,
- budowa kanalizacji sanitarnej w zlewni przepompowni ścieków P-G przy ul. P. Skargi kontynuacja,
- budowa kanalizacji sanitarnej na terenach III Parceli, Legionowa-Przystanku i Ludwisina,
- budowa kanalizacji sanitarnej w zlewni przepompowni ścieków PP przy ul. Parkowej,
- budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Bukowca C,
- modernizacja kanalizacji sanitarnej w zlewni Przepompowni Centralnej,
- budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Bukowca B,
- budowa kanalizacji sanitarnej na terenie osiedla przy ul. Piakowej,
- modernizacja obiektów i urządzeń kanalizacynych,
- docelowe odprowadzanie wód opadowych z terenu miasta do rzeki Wisły,
- odwodnienie drogi krajowej Nr 61 w ramach jej przebudowy na odcinku przejścia przez teren miasta,
- odwodnienie dróg powiatowych i gminnych na terenie miasta,
- spełnienie wymogów ochrony środowiska w Ciepłowni Łajski,
- pozyskanie nowych odbiorców ciepła przez PEC Legionowo Sp. z o.o.

C4 . Sfera infrastruktury transportowej:

- poprawa powiązań komunikacyjnych miasta z otoczeniem,
- rozbudowa i modernizacja układu drogowo-ulicznego miasta.

Nie ulega wątpliwości, że podstawowym warunkiem realizacji strategicznych i operacyjnych celów rozwoju MIASTA LEGIONOWO jest trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy, dzięki któremu:

- zmniejszać się będą rozmiary bezrobocia,
- podnosić się będzie zamożność mieszkańców,
- rozszerzać się będzie baza dochodowa budżetu miasta z tytułu różnego typu podatków i opłat lokalnych.

Wzrost dochodów budżetu MIASTA LEGIONOWO z tytułu rozwoju gospodarczego stwarzać będzie podstawy do coraz lepszego zaspokajania potrzeb społecznych w sferze edukacji, pomocy społecznej, kultury i sztuki, sportu i rekreacji oraz bezpieczeństwa publicznego.

Należy jednak wyraźnie podkreślić, że możliwości wpływania Władz MIASTA LEGIONOWO na skalę i tempo rozwoju gospodarczego są ograniczone, bowiem jest on przede wszystkim uzależniony od czynników zewnętrznych, tkwiących w jego otoczeniu (np. koniunktura gospodarcza w kraju i za granicą, polityka gospodarcza, podatkowa i regionalna rządu RP, poziom inflacji i oprocentowanie kredytów, rozmiary napływu zagranicznego kapitału inwestycyjnego). Te czynniki przesądzać będą przede wszystkim o skali i tempie rozwoju gospodarczego MIASTA LEGIONOWO.

Część czwarta - Strategiczne programy działania i ich realizacja

4.1. Program strategiczny: Gospodarka lokalna, współpraca z otoczeniem i promocja miasta

1. Cel operacyjny: Organizacyjne i finansowe wspieranie rozwoju przedsiębiorczości

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Współdziałanie Władz miasta z organizacjami dotyczące wspomagania przedsiębiorczości	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Działalności Gospodarczej
2.	Usprawnianie procedur postępowania przy wydawaniu decyzji administracyjnych i zaświadczeń osobom podejmującym działalność gospodarczą i działającym jako przedsiębiorcy	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Działalności Gospodarczej
3.	Prowadzenie proinwestycyjnej polityki finansowej miasta, polegającej na zwiększeniu udziału wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu miasta	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo
4.	Stworzenie systemu ulg i zachęt do prowadzenia działalności gospodarczej przez mieszkańców miasta i inwestorów zewnętrznych	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo
5.	Utworzenie Funduszu Poręczeń Kredytowych dla mieszkańców Legionowa podejmujących działalność gospodarczą lub dla miejscowych przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
6.	Partnerska współpraca pomiędzy Władzami miasta a lokalnymi przedsiębiorcami – utworzenie Legionowskiego Forum Gospodarczego	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
7.	Organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców i badanie potrzeb rynku.	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Działalności Gospodarczej
8.	Organizowanie cyklicznych konkursów wśród legionowskich uczniów pod hasłem „Przedsiębiorczość – sposób na zatrudnienie”	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu, Wydział Działalności Gospodarczej, Wydział Edukacji i Sportu, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
9.	Wspieranie na terenie miasta rozwoju szkolnictwa niepublicznego w tym wyższego	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo
10.	Uzyskanie certyfikatu potwierdzającego tworzenie możliwie najlepszych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu, Wydział Działalności Gospodarczej

2. Cel operacyjny: Aktywizacja społeczności lokalnej wokół działań prorozwojowych

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Integracja i konsolidacja społeczeństwa Legionowa wokół działania na rzecz realizacji ustaleń Strategii	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu
2.	Zaangażowane lokalnych mediów w propagowanie ustaleń Strategii	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu
3.	Partnerska współpraca z organizacjami pozarządowymi, policją, wojskiem, parafiami na rzecz rozwoju miasta i zaspokajania potrzeb społecznych	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo
4.	Stworzenie otwartego forum publicznej wymiany poglądów dotyczących problemów rozwoju miasta – Legionowskiego Forum Dialogu Społecznego	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Organizacje pozarządowe

3. Cel operacyjny: Wdrożenie nowoczesnych metod zarządzania miastem

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Dostosowanie struktur organizacyjnych Urzędu Miasta do wymogów zarządzania strategicznego	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo
2.	Uzyskanie i utrzymanie certyfikatu PN EN ISO 9001:2001 oraz certyfikatu IQNET	Prezydent Miasta Legionowo, Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania Jakością
3.	Wybranie i wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Referat Informatyki
4.	Wybranie i wdrożenie systemu GIS	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Referat Informatyki
5.	Wybranie i wdrożenie systemu obiegu dokumentów	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Informatyki, Pełnomocnik ds. Elektronicznego Obiegu Dokumentów
6.	Wdrożenie rozdzielnego od sieci wewnętrznej Urzędu Miasta systemu dostępu do Internetu oraz informacji dla petentów	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Informatyki
7.	Stała modernizacja sprzętu komputerowego	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Referat Informatyki
8.	Udział w programie „Przejrzysta Polska” i uzyskanie stosownych certyfikatów	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo

4. Cel operacyjny: Przygotowanie terenów pod rozwój budownictwa mieszkalnego i działalności gospodarczej

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Tworzenie miejskiego zasobu gruntów na cele inwestycyjne	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
2.	Sukcesywne uzbrajanie terenów przeznaczonych pod rozwój urządzeń infrastruktury technicznej	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Prywatni Inwestorzy

5. Cel operacyjny: Partnerska współpraca władz miasta z otoczeniem

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Rozwój partnerskiej współpracy z władzami powiatu legionowskiego i poszczególnych gmin wchodzących w jego skład przy rozwiązywaniu wspólnych problemów w sferze społecznej, infrastruktury transportowej, ochrony środowiska i bezpieczeństwa publicznego	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo
2.	Nawiązanie i rozwój współpracy partnerskiej podregionu warszawskiego (jednostka statystyczna NTS 3), obejmującej powiaty: grodziski, grójecki, legionowski, miński, nowodworski, otwocki, piaseczyński, pruszkowski, sochaczewski, warszawski zachodni, wołomiński, żyrardowski i podregionu miasto Warszawa (jednostka statystyczna NTS 3) w sferze: rozwoju i modernizacji systemu transportowego aglomeracji warszawskiej (drogi kołowe, zintegrowany system komunikacji publicznej), ochrona środowiska przyrodniczego, edukacji, ochrony zdrowia, kultury i sztuki, bezpieczeństwa publicznego oraz ubieganie się o środki pomocowe z Unii Europejskiej na realizację wspólnych przedsięwzięć	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Referat Programów Pomocowych
3.	Nawiązanie współpracy partnerskiej z miastami o podobnych problemach społecznych i gospodarczych	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu

6. Cel operacyjny: Promocja miasta Legionowo w kraju i za granicą

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Opracowanie kompleksowego programu promocji miasta w kraju i za granicą wskazującego atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną miasta	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu
2.	Partnerska współpraca z miejscowymi przedsiębiorcami na rzecz wspólnej promocji miasta i firm	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu, Przedsiębiorcy
3.	Promocja rodzimych firm z lokalnym produktem (Legionowskie logo) na forum krajowym i zagranicznym	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu, Przedsiębiorcy
4.	Promocja oferty inwestycyjnej miasta zawierającej miedzy innymi wolne obiekty i tereny do zainwestowania	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu, Wydział Gospodarki Nieruchomościami
5.	Udział Miasta w imprezach targowych w kraju (np.InvestCity) i za granicą (np. EuroCity)	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu
6.	Powołanie Centrum Informacji i Doradztwa Gospodarczego dla mieszkańców podejmujących działalność gospodarczą i potencjalnych inwestorów	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Działalności Gospodarczej
7.	Utworzenie Centrum Turystyczno-Informacyjnego	Prezydent Miasta Legionowo, Starostwo Powiatowe, zainteresowane Gminy ościenne

7. Cel operacyjny: Poprawa wizerunku miasta

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Wzmocnienie roli centrum miasta jako obszaru koncentracji funkcji administracyjnych, kulturalnych i handlowo-usługowych	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo
2.	Porządkowanie posesji oraz utrzymanie porządku i czystości w mieście	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Gospodarki Komunalnej, Straż Miejska
3.	Dalsza poprawa jakości zamieszkiwania i zagospodarowania terenów spółdzielczych osiedli mieszkaniowych (place zabaw i gier sportowych dla dzieci i młodzieży, tereny zieleni urządzonej)	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Spółdzielnie Mieszkaniowe
4.	Rozwój infrastruktury społecznej na terenach osiedli komunalnych oraz budynków wspólnot mieszkaniowych (place zabaw, tereny rekreacyjne, zieleń miejska, drogi, chodniki i parkingi osiedlowe)	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Komunalny Zakład Budżetowy, Wydział Gospodarki Komunalnej, Wspólnoty Mieszkaniowe i inne podmioty administracyjne
5.	Budowa Ratusza wspólnie z prywatnymi	Rada Miasta Legionowo, Prezydent

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
	inwestorami – stworzenie Centrum Administracyjno-Usługowego	Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Prywatni Inwestorzy
6.	Budowa fontanny w Rynku i pomnika Legionisty	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
7.	Stworzenie i systematyczne uzupełnianie Systemu Informacji Miejskiej z uwzględnieniem tablic informacyjnych o patronach ulic	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Gospodarki Komunalnej, Muzeum Historyczne Miasta Legionowo, Referat Marketingu

4.2. Program strategiczny: Mieszkalnictwo komunalne i usługi społeczne

1. Cel operacyjny: Rozwój komunalnego budownictwa mieszkalnego

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Restrukturyzacja systemu zarządzania komunalnymi zasobami mieszkaniowymi	Prezydent Miasta Legionowo, Komunalny Zakład Budżetowy
2.	Pozyskanie istniejących obiektów budowlanych na cele mieszkaniowe (socjalne), nadbudowa domów i adaptacja strychów	Prezydent Miasta Legionowo, Komunalny Zakład Budżetowy
3.	Budowa mieszkań komunalnych	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
4.	Budowa budynku wielorodzinnego przy ul. Gen. Roi	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji

2. Cel Operacyjny: Modernizacja i remonty istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Opracowanie wieloletniego planu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz wynajmu lokali użytkowych	Prezydent Miasta Legionowo, Komunalny Zakład Budżetowy
2.	Remonty (w tym rozbiórki) budynków komunalnych oraz udział gminy w funduszach remontowych wspólnot mieszkaniowych	Prezydent Miasta Legionowo, Komunalny Zakład Budżetowy
3.	Sukcesywne wdrażanie polityki czynszowej w zasobach komunalnych, zmierzającej do urealnienia czynszów oraz polityki sprzedaży mieszkań komunalnych	Prezydent Miasta Legionowo, Komunalny Zakład Budżetowy

3. Cel operacyjny: Stałe doskonalenie uwarunkowań jakości pracy przedszkoli i szkół miejskich

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Ustalanie priorytetów lokalnej polityki edukacyjnej, zgodnych z potrzebami wynikającymi z diagnozy stanu i warunków działalności szkół i przedszkoli oraz polityki oświatowej państwa	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu
2.	Wdrożenie systemu promującego osiągnięcia uczniów, nauczycieli i szkół (nauczyciele i szkoły – system nagród, uczniowie – stypendia naukowe, sportowe oraz artystyczne)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu
3.	Dostosowanie sprzętu szkolnego i pomocy dydaktycznych do wymogów współczesnej szkoły, w tym bibliotek	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu
4.	Likwidacja barier architektonicznych w przedszkolach i szkołach miejskich	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
5.	Modernizacja i remonty przedszkoli i szkół miejskich	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
6.	Rozbudowa, modernizacja i zagospodarowanie terenu przedszkoli i szkół miejskich	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Szkoły
7.	Budowa budynku Szkolno-Przedszkolnego na Osiedlu Sobieskiego	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
8.	Rozbudowa Żłobka Miejskiego	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
9.	Podejmowanie działań sprzyjających podnoszeniu jakości pracy szkół i przedszkoli	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu, Placówki oświatowe
10.	Tworzenie warunków organizacyjnych i materialnych dla: - rozwoju talentów, uzdolnień i zainteresowań uczniów, - rozwoju turystyki sportu i rekreacji	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, w tym Kluby sportowe
11.	Podejmowanie działań ukierunkowanych na: - objecie nauką wszystkich uczniów niezależnie od indywidualnych różnic i trudności, - zapewnienie wszystkim dzieciom w wieku 3 do 6 lat edukacji przedszkolnej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu
12.	Tworzenie warunków do aktywnego działania na rzecz oświaty w Gminie wszystkim współuczestnikom procesu edukacyjnego, zainteresowanym podnoszeniem jakości pracy szkół i przedszkoli, a w szczególności	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu, Organizacje pozarządowe

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
	przedstawicielom społeczności szkolnej	
13.	Integrowanie społeczności legionowskich szkół i przedszkoli	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu, Placówki oświatowe
14.	Podejmowanie współpracy ponadlokalnej w celu wymiany doświadczeń oraz doskonalenia pracy własnej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu, Placówki oświatowe
15.	Poszerzenie autonomii dyrektora w zarządzaniu pracą szkoły	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu, Placówki oświatowe
16.	Racjonalizacja sieci szkół	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu

4. Cel Operacyjny: Podniesienie poziomu świadczonych usług medycznych dla pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej i rozwój profilaktyki zdrowotnej

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Zwiększenie mieszkańcom dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej, edukacja społeczeństwa na rzecz zdrowego stylu życia i promocja zdrowia psychicznego, poprzez coroczne opracowywanie i realizację Miejskiego Programu Promocji Zdrowia	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Zdrowia Publicznego i Spraw Społecznych
2.	Udział Gminy Legionowo w realizacji Samorządowego Programu Promocji Zdrowia w zakresie prewencji chorób nowotworowych	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Zdrowia Publicznego i Spraw Społecznych
3.	Przeciwdziałanie narkomanii poprzez prowadzenie działalności wychowawczej, informacyjnej i zapobiegawczej	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Zdrowia Publicznego i Spraw Społecznych
4.	Wprowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu poprzez realizację uchwalanego corocznie Legionowskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Innych Uzależnień	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Zdrowia Publicznego i Spraw Społecznych

5. Cel Operacyjny: Poprawa świadczenia usług i funkcjonowania placówek opieki społecznej

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Wsparcie środowiskowe dla osób chorych psychicznie poprzez	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Ośrodek Pomocy Społecznej

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
	utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy	
2.	Usamodzielnienie się klientów pomocy społecznej poprzez pomoc w uzyskaniu mieszkań readaptacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, lokalne Organizacje pozarządowe
3.	Usamodzielnienie się osób niepełnosprawnych poprzez współpracę z zakładem pracy chronionej w celu zatrudnienia bezrobotnych niepełnosprawnych mieszkańców Legionowa	Prezydent Miasta Legionowo, Ośrodek Pomocy Społecznej
4.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, zajmującymi się pomocą dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Zdrowia Publicznego i Spraw Społecznych Sekretarz Miasta Legionowo
5.	Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy domowej wsparcia środowiskowego poprzez prowadzenie bezpłatnych punktów konsultacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Zdrowia Publicznego i Spraw Społecznych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Szkoły, Kuratorzy, pomoc udzielana w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego
6.	Przebudowa Domu Dziennego Pobytu przy ul. Sowińskiego 3	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
7.	Rozbudowa Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Alei 3 Maja 28	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji

6. Cel Operacyjny: Tworzenie warunków do upowszechniania oraz rozwoju sportu i kultury fizycznej

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego na terenie Stadionu Miejskiego, a w jego ramach: - wielofunkcyjna hala widowiskowo-sportowa, - hotel, - boisko treningowe ze sztuczną nawierzchnią, - korty tenisowe	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
2.	Oświetlenie boiska trawiastego na Stadionie Miejskim	Prezydent Miasta, Wydział Inwestycji
3.	Zadaszenie trybuny Stadionu Miejskiego	Prezydent Miasta, Wydział Inwestycji
4.	Budowa bieżni tartanowej oraz skoczni w dal i wzwyż na Stadionie Miejskim	Prezydent Miasta, Wydział Inwestycji
5.	Budowa kompleksu sportów wodnych, w tym aquaparku	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
6.	Budowa Skate Parku na Stadionie Miejskim	Prezydent Miasta, Wydział Inwestycji
7.	Budowa układu drogowego dla terenu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Zegrzyńskiej	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
8.	Budowa boiska ze sztuczną nawierzchnią do koszykówki i piłki ręcznej przy ulicy Broniewskiego	Prezydent Miasta, Wydział Inwestycji
9.	Modernizacja basenu przy ZSO nr 2	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
10.	Remont kapitalny sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 2	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
11.	Budowa Sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 1	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
12.	Budowa boisk szkolnych w Szkole Podstawowej nr 4 i nr 2 oraz w Gimnazjum Publicznym nr 3	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
13.	Budowa boiska ze sztuczną trawą na Osiedlu Młodych	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
14.	Budowa placu zabaw na Osiedlu Młodych	Prezydent Miasta, Wydział Inwestycji
15.	Budowa ogrodzenia placu zabaw przy ulicy Królowej Jadwigi	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
16.	Rozwój sportu szkolnego i wspieranie klubów sportowych w zakresie szkolenia dzieci i młodzieży	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu
17.	Budowa ścieżek rowerowych na terenie miasta w połączeniu z sąsiednimi gminami w tym przy drodze krajowej nr 61	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Starostwo Powiatowe, ościenne Gminy, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

7. Cel Operacyjny: Zwiększenie zainteresowania mieszkańców miasta kulturą i ofertą kulturalną

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Rozwój cyklicznych imprez kulturalnych, w tym o znaczeniu krajowym i międzynarodowym	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu, Miejski Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum Historyczne
2.	Organizacja imprez plenerowych	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu, Miejski Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum Historyczne
3.	Organizowanie cyklicznych konkursów wśród młodzieży szkolnej promujących miasto i jego historię	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Marketingu, Wydział Edukacji i Sportu, Muzeum Historyczne
4.	Budowa obiektu dla potrzeb Miejskiej Biblioteki Publicznej	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta, Wydział Inwestycji

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
5.	Utworzenie Zespołu Szkół Artystycznych	Starostwo Powiatowe
6.	Utworzenie Powiatowego Centrum Kultury i Rozrywki	Starostwo Powiatowe
7.	Generalny remont Muzeum Historycznego w Legionowie wraz z budową pawilonu wystawowego i odtworzeniem terenów zielonych	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Muzeum Historyczne
8.	Remont budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Legionowie, ul. C.K. Norwida 10	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Miejski Ośrodek Kultury

8. Cel Operacyjny: Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Realizacja programu „Bezpieczne Miasto Legionowo" i „Bezpieczna droga do szkoły"	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji i Sportu, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa PSP, Straż Miejska, Szkoły, Rady Osiedli, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
2.	Budowa systemu monitorowania Miasta, w szczególności miejsc najbardziej zagrożonych przestępczością z uwzględnieniem placówek oświatowych	Prezydent Miasta Legionowo, Spółdzielnie Mieszkaniowe, Towarzystwa Ubezpieczeniowe, Przedsiębiorcy
3.	Zapobieganie przestępczości i demoralizacji nieletnich, patologii rodzin oraz utworzenie tzw. patrolu szkolnego Straży Miejskiej i Policji, współpracującego ze szkołami	Prezydent Miasta Legionowo, Komenda Powiatowa Policji Straż Miejska Szkoły, Rady Osiedli, Organizacje Pozarządowe, Przedsiębiorcy
4.	Angażowanie środowisk lokalnych do partnerskiej współpracy w zakresie realizacji programów profilaktycznych	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Zdrowia Publicznego i Spraw Społecznych, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Szkoły, Rady Osiedli, Organizacje Pozarządowe, Przedsiębiorcy
5.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym zwłaszcza działania zmierzające do łagodzenia uciążliwości dla mieszkańców w związku z ruchem tranzytowym samochodów ciężarowych	Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Towarzystwa Ubezpieczeniowe
6.	Rozbudowa i modernizacja obiektów Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Starostwo Powiatowe, ościenne Gminy
7.	Zakup pojazdów i sprzętu specjalistycznego dla potrzeb Komendy Powiatowej Państwowej	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Starostwo Powiatowe, ościenne Gminy

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
	Straży Pożarnej	
8.	Rozbudowa i modernizacja budynków Komendy Powiatowej Policji i Komisariatów	Komenda Powiatowa Policji, Starostwo Powiatowe, ościenne Gminy
9.	Wymiana i uzupełnianie taboru samochodowego, sprzętu specjalistycznego i biurowego Komendy Powiatowej Policji i Komisariatów	Komenda Powiatowa Policji, Starostwo Powiatowe, ościenne Gminy
10.	Budowa oświetlenia na ul. Lisa Kuli	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
11.	Budowa oświetlenia na ul. 11-go Listopada, ul. Długiej, ul. Górnej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji

4.3. Program Strategiczny: Ochrona środowiska przyrodniczego

1. Cel Operacyjny: Zabezpieczenie zasobów przyrodniczych przed degradacją i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Ochrona cennych z punktu widzenia przyrodniczego oraz krajobrazowego, obszarów przed zabudową i degradacją - wyznaczenie tzw. rusztu ekologicznego miasta	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Ochrony Środowiska
2.	Wpływanie poprzez plany, decyzje lokalizacyjne i inwestycje komunalne, na racjonalne z punktu widzenia ekologicznego, zagospodarowanie przestrzeni miasta	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Ochrony Środowiska
3.	Edukacja ekologiczna mieszkańców miasta, w tym szczególnie dzieci i młodzieży szkolnej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Edukacji, Referat Ochrony Środowiska
4.	Tworzenie nowych, zagospodarowanie i konserwacja istniejących, terenów zieleni miejskiej- parki, skwery, zieleńce, zieleń przyuliczna	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Ochrony Środowiska, Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Inwestycji

2. Cel Operacyjny: Rozwiązanie problemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Pełne wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, w tym	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Ochrony Środowiska

	niebezpiecznych	
2.	Przejecie przez Gminę wszystkich obowiązków związanych z gospodarką odpadami komunalnymi	Prezydent Miasta Legionowo, Referat Ochrony Środowiska

3. Cel Operacyjny: Modernizacja obiektów i urządzeń wodociągowych

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Modernizacja pompowni II stopnia SUW „Jagiellońska”	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
2.	Rozbudowa hydroforni „Piaski”	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
3.	Kompleksowa modernizacja SUW „Jagiellońska”	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
4.	Wprowadzenie nowoczesnego systemu zarządzania i monitoringu urządzeń wodociągowych z odzwierciedleniem stanów pracy układu w Centralnej Dyspozytorni	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
5.	Zapewnienie niezawodności dostaw wody poprzez wykonanie dwóch nowych studni głębinowych	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.

4. Cel Operacyjny: Zaopatrzenie w wodę budownictwa jednorodzinnego strefy Centrum (Ludwisin, Legionowo Przystanek, stare Legionowo)

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Budowa podstawowej sieci wodociągowej w ulicy T. Kościuszki	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
2.	Budowa podstawowej sieci wodociągowej w ulicy Jagiellońskiej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
3.	Budowa podstawowej sieci wodociągowej w ulicy Parkowej (Dn 150)	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
4.	Budowa podstawowej sieci wodociągowej w ulicy Parkowej (Dn 100, Grunwaldzkiej, Poznańskiej)	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
5.	Budowa podstawowej sieci wodociągowej w ulicach Sienkiewicza, Batorego, Krasińskiego	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
6.	Budowa rozbiorczej sieci wodociągowej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
7.	Budowa wodociągu w ulicy Bema	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
8.	Budowa wodociągu w ulicy Zygmuntowskiej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
9.	Budowa wodociągu w ulicy	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
	Mazowieckiej	„Legionowo" Sp. z o.o.
10.	Budowa wodociągu w ulicy Wileńskiej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
11.	Budowa wodociągu w ulicy Matejki	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
12.	Budowa wodociągu w ulicy Chrobrego	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
13.	Budowa wodociągu w ulicy Kościuszki	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
14.	Budowa wodociągu w ulicy Hetmańskiej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
15.	Budowa wodociągu w ulicy Piotra Skargi	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
16.	Budowa wodociągu w ulicy Langiewicza	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
17.	Budowa wodociągu w ul. Kaszubskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.

5. Cel Operacyjny: Zaopatrzenie w wodę budownictwa jednorodzinnego strefy Bukowiec

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Budowa wodociągu w ulicy Daliowej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
2.	Budowa wodociągu w ulicy Kwiatowej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
3.	Budowa wodociągu w ulicy Sobieskiego i Polankowej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
4.	Budowa i wodociągu w ulicy Sowińskiego.	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
5.	Budowa rozbiorczej sieci wodociągowej na terenie Bukowca B	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
6.	Budowa wodociągu w ulicy Obrońców Lwowa i Grudzie	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
7.	Budowa rozbiorczej sieci wodociągowej na terenie Bukowca C	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.

6. Cel Operacyjny: Zaopatrzenie w wodę budownictwa jednorodzinnego strefy III Parcela

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Budowa podstawowej sieci wodociągowej w ulicy Bandurskiego	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
2.	Budowa podstawowej sieci	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
	wodociągowej w ulicy Targowej	„Legionowo” Sp. z o.o.
3.	Budowa podstawowej sieci wodociągowej w ulicy Kolejowej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
4.	Budowa rozbiorczej sieci wodociągowej w obszarze III Parceli	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
5.	Zaopatrzenie w wodę Osiedla przy ul. Polskiej Organizacji Wojskowej z wodociągu Łajski	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
6.	Budowa wodociągu w ulicy Cynkowej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
7.	Budowa wodociągu w ulicy Alei Legionów	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
8.	Budowa wodociągu w ulicy Narutowicza	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
9.	Budowa wodociągu w ulicy Topolowej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
10.	Budowa wodociągu w ulicy Morwowej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
11.	Budowa wodociągu w ulicy Akacjowej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
12.	Budowa wodociągu w ulicy Świerkowej	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.

7. Cel Operacyjny: Budowa kanalizacji sanitarnej w zlewni przepompowni P-G przy ul. Piotra Skargi (kontynuacja)

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Budowa przepompowni P-8 przy ul. Prymasowskiej z przewodem tłocznym i układem podstawowych kanałów grawitacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
2.	Budowa przepompowni P-7A przy ul. Wileńskiej z przewodem tłocznym i układem podstawowych kanałów grawitacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
3.	Budowa przepompowni P-7 przy ul. Gdańskiej z przewodem tłocznym i układem podstawowych kanałów grawitacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
4.	Budowa kanału sanitarnego w ulicy Parkowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
5.	Budowa kanału sanitarnego w ulicy Chrobrego (odcinek ul Sobieskiego-ulica Prymasowska)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
6.	Budowa kanału sanitarnego w ulicy	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
	Sobieskiego, Piotra Skargi i Marszałkowskiej	Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
7.	Budowa kanału sanitarnego w ulicy Lisa Kuli (od ul. Parkowej w kierunku ul. Lwowskiej), ulicy Hetmańskiej (od ul. Parkowej w kierunku ul. Moniuszki)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
8.	Budowa kanału sanitarnego w ulicy Chrobrego (od ul. Sobieskiego do ul. Prymasowskiej), ulicy Dwernickiego (od ul. Prymasowskiej w kierunku ul. Chłopickiego)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
9.	Budowa kanału sanitarnego w ulicy Ostrobramskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
10.	Budowa kanału sanitarnego w ulicy Czarneckiego (od ul. Lwowskiej w kierunku ul. Parkowej)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
11.	Budowa kanału sanitarnego w ulicy Dwernickiego (od ul. Prymasowskiej w kierunku ul. Chłopickiego), ulicy Prymasowskiej (od ul. Dwernickiego do ul. Marszałkowskiej)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.

8. Cel Operacyjny: Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie III Parceli, Legionowa Przystanku i Ludwisina

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Budowa przepompowni ścieków P-K przy ul. Kolejowej wraz z przewodem tłocznym	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
2.	Budowa sieci kanałów grawitacyjnych w zlewni przepompowni ścieków P-K	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
3.	Budowa przepompowni ścieków P-6 przy ul. Tragowej z przewodem tłocznym i układem podstawowych kanałów grawitacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
4.	Budowa przepompowni ścieków P-3 przy ul. Akacjowej z przewodem tłocznym i układem podstawowych kanałów grawitacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
5.	Budowa przepompowni ścieków P-5 przy ul. Wardenckiego z przewodem tłocznym i układem podstawowych kanałów grawitacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
6.	Budowa przepompowni ścieków P-2	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
	przy ul. Sosnowej z przewodem tłocznym i układem podstawowych kanałów grawitacyjnych	Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
7.	Budowa drugiego przewodu tłocznego z przepompowni ścieków P-ŁP w Łajskach do ul. Jagiellońskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
8.	Budowa przepompowni ścieków P-1 przy ul. Brzozowej z przewodem tłocznym i układem podstawowych kanałów grawitacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
9.	Budowa przepompowni ścieków P-4 przy ul. Grzybowej z przewodem tłocznym i układem podstawowych kanałów grawitacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
10.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Akacjowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
11.	Budowa kanalizacji sanitarnej w części ul. Gawryszewskiego	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
12.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Paderewskiego	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
13.	Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu w ul. Konarskiego	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.

9. Cel Operacyjny: Budowa kanalizacji sanitarnej w zlewni przepompowni ścieków PP przy ul. Parkowej

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Modernizacja przepompowni ścieków PP przy ul. Parkowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
2.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej, grawitacyjnej w zlewni przepompowni ścieków PP w rejonie ulic: Kościuszki, Jagiellońskiej, Matejki	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Chrobrego (odcinek od ul. Batorego do ul. Kościuszki)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo" Sp. z o.o.

10. Cel Operacyjny: Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Bukowca C

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Polnej, Strużańskiej, 11-go Listopada, Podgórskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
2.	Budowa przepompowni ścieków P-9 przy ul. Zegrzyńskiej z przewodem tłocznym i układem podstawowych kanałów grawitacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
3.	Budowa przepompowni ścieków P-10 przy ul. Grudzie z przewodem tłocznym i układem podstawowych kanałów grawitacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
4.	Budowa przepompowni ścieków „Strużańska” z przewodem tłocznym i układem podstawowych kanałów grawitacyjnych	Prezydent Miasta Legionowo, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
5.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Długiej, Tatrzańskiej, Łokietka, Orląt Lwowskich, Zegrzyńskiej (odcinek od ul. Długiej do IMIGW)	Prezydent Miasta Legionowo, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.

11. Cel Operacyjny: Modernizacja kanalizacji sanitarnej w zlewni przepompowni centralnej

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Likwidacja przepompowni ścieków i wybudowanie nowego kolektora odprowadzającego ścieki ze zlewni przepompowni „zastępczej”	Prezydent Miasta Legionowo, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
2.	Przebudowa kolektora A ścieków od ul. Jagiellońskiej do ul. Sowińskiego	Prezydent Miasta Legionowo, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Kazimierza Wielkiego (od ul. Sienkiewicza do ul. Kościuszki), ul. Kościuszki (od ul. Kazimierza Wielkiego w kierunku ul. 3-go Maja), ul. Chopina (od ul. Kazimierza Wielkiego do ul. Żeromskiego)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.

12. Cel Operacyjny: Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Bukowca B

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Plantowej i ul. Polnej (od ul. Plantowej do ul. Wrzosowej)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.

13. Cel Operacyjny: Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie osiedla przy ul. Piaskowej

Lp.	**Zadania realizacyjne**	**Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania**
1.	Budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej na osiedlu przy ul. Piaskowej (dla potrzeb budynków wielorodzinnych w zarządzie KZB)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.

14. Cel Operacyjny: Modernizacja obiektów i urządzeń kanalizacyjnych

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Wprowadzenie nowoczesnego systemu zarządzania i monitoringu urządzeń kanalizacyjnych z odzwierciedleniem stanów pracy układu w Centralnej Dyspozytorni	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
2.	Modernizacja punktu zlewnego ścieków	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
3.	Modernizacja przepompowni ścieków PBO	Prezydent Miasta Legionowo, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.

15. Cel Operacyjny: Docelowe odprowadzenie wód opadowych z terenu miasta do rzeki Wisły

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Budowa zbiornika retencyjnego wraz z kanałami dopływowymi przy ul. Husarskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
2.	Modernizacja przepompowni PD przy ul Sobieskiego	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
3.	Budowa przepompowni PD 1 oraz przewodów tłocznych przy ul. Husarskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.
4.	Budowa przejścia przez wał przeciwpowodziowy wylotu kanału Henrykowskiego	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.

16. Cel Operacyjny: Odwodnienie drogi krajowej nr 61 w ramach jej przebudowy na odcinku przejścia przez teren miasta

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Budowa kanałów w ul. Warszawskiej na odcinku od torów kolejowych PKP do granicy Legionowa z Gminą Jabłonna	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
2.	Budowa kanałów w ul. Zegrzyńskiej od torów kolejowych PKP do Kanału Bródnowskiego wraz ze stawami retencyjno-sedymentacyjnymi	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

17. Cel Operacyjny: Odwodnienie dróg powiatowych i gminnych na terenie miasta

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Budowa kanałów w ulicy Parkowej (na odcinku ulic Sobieskiego – Kościuszki oraz Sobieskiego-Prymasowska)	Starostwo Powiatowe
2.	Budowa kanału w ulicy Krakowskiej (na odcinku ul. Parkowej - Kościuszki)	Starostwo Powiatowe
3.	Budowa kanału w ulicy Chrobrego i Czarnieckiego (na odcinku ul. Sobieskiego - Rycerska)	Starostwo Powiatowe
4.	Budowa kanału w ulicy Jagiellońskiej (na odcinku ul. Parkowej – Kościuszki)	Starostwo Powiatowe
5.	Budowa kanałów w ulicach: Kościuszki, 3-go Maja, Krasińskiego, Batorego i Handlowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
6.	Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Kard. S. Wyszyńskiego	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Legionowo” Sp. z o.o.

18. Cel Operacyjny: Spełnienie wymogów ochrony środowiska w Ciepłowni Łajski

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Modernizacja instalacji odżużlania	Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej „Legionowo” Sp. z o.o.
2.	Modernizacja instalacji nawęglania	Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej „Legionowo” Sp. z o.o.
3.	Generalny remont kotła	Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej „Legionowo” Sp. z o.o.
4.	Modernizacja systemu odpylania spalin	Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej „Legionowo” Sp. z o.o.

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
5.	Budowa skojarzonego bloku wytwarzania energii elektrycznej i ciepła – wprowadzenie gazu ziemnego jako paliwa (redukcja kosztów wytwarzania ciepła)	Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej „Legionowo” Sp. z o.o.
6.	Utrzymanie sprawności sieci cieplnej- remonty przyłączy i węzłów oraz wprowadzenie systemu monitoringu pracy węzłów cieplnych	Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej „Legionowo” Sp. z o.o.

19. Cel Operacyjny: Pozyskiwanie nowych odbiorców ciepła przez Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej „Legionowo” Sp. z o.o.

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Rozbudowa sieci cieplnej na terenie Miasta	Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej „Legionowo” Sp. z o.o.
2.	Rozbudowa sieci na terenach ościennych Gmin (np. Gmina Jabłonna)	Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej „Legionowo” Sp. z o.o.

4.4. Program strategiczny: Infrastruktura transportowa

1. Cel Operacyjny: Usprawnienie powiązań komunikacyjnych miasta z otoczeniem

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Budowa Trasy Mostowej wraz z mostem przez rzekę Wisłę łączącego Gminę Jabłonna z Gminą Łomianki oraz obwodnicą Legionowa	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
2.	Modernizacja drogi krajowej nr 61 Warszawa-Augustów, w tym na odcinku przechodzącym przez teren miasta - przebudowa drogi (ul. Warszawska i ul. Zegrzyńska) oraz wiaduktu nad torami kolejowymi	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
3.	Modernizacja i budowa drogi wojewódzkiej nr 632 (ul. Strużańska - budowa nowego odcinka drogi łączącej ul. Strużańską z Gminą Warszawa Białołęka) - połączenie Legionowa z Nieporętem i Markami (drogą krajową nr 18)	Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie
4.	Przedłużenie ul. Parkowej do ul. Chotomowskiej – połączenie Legionowa z Gminą Jabłonna	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Starostwo Powiatowe, Gminy ościenne

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
5.	Modernizacja ciągu ulic: Jagiellońska i Kościuszki, łączących Legionowo z Gminą Jabłonna (wieś Chotomów – wyprowadzenie ruchu z miasta na drogę krajową nr 61, połączenie z dworcem kolejowym PKP Legionowo Przystanek	Starostwo Powiatowe, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
6.	Modernizacja i budowa ciągu ulic: Jana Sobieskiego (na odcinku ulic Warszawska – Parkowa), Krakowska (budowa bezkolizyjnego skrzyżowania z trasą kolejową), Aleja Róż (budowa drogi), łącząca dzielnice miasta, połączenia z dworcem kolejowym Legionowo Przystanek, wyprowadzenie ruchu na drogę krajową nr 61	PKP PLK S.A., Starostwo Powiatowe, Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
7.	Modernizacja i budowa ciągu ulic: Parkowa (urządzenie drogi, modernizacja przejazdu kolejowego), Kard. Stefana Wyszyńskiego, Cynkowa, Suwalna, Szarych Szeregów - połączenie z Gminą Jabłonna i Gminą Wieliszew oraz dzielnic Przystanek i III Parcela	Starostwo Powiatowe, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
8.	Budowa ul. Kolejowej od ul. Wyszyńskiego do Chotomowa-połączenie Legionowa z Gminą Jabłonna	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, Starostwo Powiatowe
9.	Modernizacja ciągu ulic: Józefa Mireckiego i Jana Pawła II – połączenie Legionowa z Gminą Wieliszew	Starostwo Powiatowe, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
10.	Modernizacja ul. Grudzie - połączenie Legionowa z Gminą Nieporęt	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
11.	Budowa dworca kolejowego PKP w Legionowie w połączeniu z kompleksem usługowo-handlowym i parkingami	PKP S. A., Koleje Mazowieckie Sp. z o.o., Prezydent Miasta Legionowo, Prywatni inwestorzy
12.	Projekt budowy i budowa drogi wewnętrznej od ul. Kwiatowej w Legionowie do ul. Mehoffera w Warszawie (zadanie do realizacji wspólnie z PKP PLK S.A)	Rada Miasta Legionowo, Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji, PKP PLK S.A.
13.	Ponowne uruchomienie stałych przewozów pasażerskich w kierunku Zalewu Zegrzyńskiego	Koleje Mazowieckie Sp. z o.o.
14.	Funkcjonowanie zintegrowanego	Urząd Marszałkowski Województwa

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
	systemu transportu publicznego w ramach aglomeracji warszawskiej (kolej podmiejska, miejski transport publiczny w Warszawie – wspólny bilet)	Mazowieckiego, Koleje Mazowieckie Sp. z o.o., zainteresowane powiaty i gminy
15.	Poprawa komfortu oraz bezpieczeństwa podróżowania pociągami i autobusami miejskimi	Koleje Mazowieckie Sp. z o.o., Miejskie Zakłady Autobusowe Sp. z o.o., Prywatni przewoźnicy

2. Cel Operacyjny: Rozbudowa i modernizacja układu drogowo-ulicznego miasta

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
1.	Modernizacja ciągu ulic: Kościuszki, Handlowa, Polna – połączenie dzielnic i osiedli z centrum miasta, dworcem kolejowym PKP, komunikacja między Bukowcem B i Bukowcem C	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
2.	Modernizacja ul Gen. Józefa Sowińskiego - wyprowadzenie ruchu z osiedla „Jagiellońska” na drogę krajowa nr 61, obsługa komunikacji publicznej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
3.	Budowa ul. Piaskowej od al. Sybiraków do ul. Zegrzyńskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
4.	Budowa bezkolizyjnego skrzyżowania (tunel) z linią kolejową w ul. Aleja 3 Maja	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
5.	Budowa ul. Długiej (odcinek od ul. Wita Stwosza-Obrońców Lwowa) Wyprowadzenie ruchu z dzielnicy Bukowiec C na drogę wojewódzką nr 632	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
6.	Modernizacja ul. Dolnej – połączenie dzielnicy Bukowiec B – osiedle Piaski –III Parcela	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
7.	Przebudowa ul. Wileńskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
8.	Przebudowa ul. Akacjowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
9.	Przebudowa ul. Listopadowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
10.	Przebudowa ul. Srebrnej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
11.	Przebudowa ul. Lubelskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
12.	Przebudowa ul. Spokojnej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
13.	Przebudowa ul. Grudzie	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
14.	Przebudowa ul. M. Langiewicza	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
15.	Przebudowa ul. Polankowej (odc. od ul. Kwiatowej do ul. Gdyńskiej)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
16.	Przebudowa ul. AL. Legionów od ul. Cynkowej do ul. Złotej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
17.	Wykonanie zjazdów w Al. Legionów	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
18.	Budowa chodnika w ul. Daliowej wraz z odwodnieniem oraz zapewnienie bezpiecznego przejścia w połączeniu z ul. Sielankową	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
19.	Przebudowa chodnika w ul. Krakusa	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
20.	Przebudowa ul. Mazowieckiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
21.	Przebudowa ul. Barskiej (odc. od ul. S. Batorego do ul. Krakowskiej)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
22.	Przebudowa drogi osiedlowej na osiedlu przy ul. Piaskowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
23.	Modernizacja wewnętrznego systemu komunikacyjnego z zagospodarowaniem terenów zielonych osiedla Kozłówka	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
24.	Budowa ulicy Daliowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
25.	Budowa ulicy Zacisznej (od ul. Wrzosowej do ul. Słonecznej)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
26.	Budowa ulicy Senatorskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
27.	Budowa ulicy Prymasowskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
28.	Budowa ulicy Pomorskiej (od ul. Kozietulskiego do ul. Bema i od ul. Grunwaldzkiej do ul. Zygmuntowskiej)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
29.	Budowa ulicy Łowickiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
30.	Budowa ulicy Gnieźnieńskiej (od ul. Łowickiej do ul. Kościuszki)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
31.	Budowa ulicy Kolejowej (od ul. Wyszyńskiego do ul. Szczyglej)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
32.	Budowa ulicy Świerkowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
33.	Budowa ulicy Orzechowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
		Inwestycji
34.	Budowa ulicy Brzozowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
35.	Budowa ulicy Klonowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
36.	Budowa ulicy Topolowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
37.	Budowa ulicy Olszowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
38.	Budowa ulicy Sosnowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
39.	Budowa ulicy Bukowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
40.	Budowa ulicy Wiśniowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
41.	Przebudowa ulicy Olszankowej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
42.	Przebudowa Al. Sybiraków	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
43.	Budowa połączenia drogowego ul. Polnej z ul. Piaskową przy torach PKP relacji Warszawa-Tłuszcz	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
44.	Modernizacja układu komunikacyjnego wraz z oświetleniem na Osiedlu Młodych	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
45.	Przebudowa ulicy G. Narutowicza	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
46.	Przebudowa ulicy B. Chrobrego	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
47.	Przebudowa ulicy J. Matejki	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
48.	Przebudowa ulicy E. Dietricha	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
49.	Przebudowa ulicy Mickiewicza (odc. od ul. T. Kościuszki do ul. Batorego)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
50.	Przebudowa ulicy H. Siemiradzkiego	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
51.	Przebudowa ulicy W. Reymonta	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
52.	Przebudowa ulicy Ostrobramskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
53.	Przebudowa ulicy J. Skorupki	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
54.	Przebudowa ulicy S. Konarskiego (odcinek od ul. ks. P. Skargi do ul. Z. Krasińskiego)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
55.	Przebudowa ulicy Targowej z	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział

Lp.	Zadania realizacyjne	Podmioty odpowiedzialne lub współodpowiedzialne za realizację zadania
	chodnikiem (odcinek od ul. S. Wyszyńskiego do Al. Róż)	Inwestycji
56.	Przebudowa ulicy Kruczej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
57.	Przebudowa ulicy S. Okrzei	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
58.	Przebudowa ulicy S. Wyspiańskiego	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
59.	Przebudowa ulicy ks. P. Skargi	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
60.	Przebudowa ulicy Ogrodowej (odcinek od ul. C. K. Norwida do ul. Leśnej)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
61.	Przebudowa ulicy Toruńskiej	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
62.	Przebudowa ulicy Husarskiej (odcinek od ul. J. Sowińskiego do ul. Mieszka I wraz z modernizacją systemu odprowadzania wód opadowych)	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji
63.	Parkingi przy ulicy J. III Sobieskiego	Prezydent Miasta Legionowo, Wydział Inwestycji

Szczegółowy plan działań inwestycyjnych służących wykonaniu zadań realizacyjnych zawiera Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta Legionowo, skonstruowany zgodnie z założeniami strategii.

Część piąta - Szacunek dochodów i wydatków budżetu miasta w latach 2007-2015

Władze Miasta Legionowo postawiły sobie bardzo ambitny plan realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych. Jego realizacja wymagać będzie bardzo rygorystycznej polityki finansowej.
Jednak racjonalizacja dochodów miasta oraz zwiększenie wpływów poprzez system preferencji i ulg dla przedsiębiorców i osób uruchamiających działalność gospodarczą, przyczynią się w przyszłości do ustabilizowania dochodów zasilających kasę miejską.

Niewątpliwie ważnym nowym źródłem finansowania (szczególnie w zakresie inwestycji infrastrukturalnych) są fundusze Unii Europejskiej.

Fundusze unijne są ogromną szansą na sfinansowanie najpilniejszych inwestycji ze społecznego punktu widzenia. Dlatego Urząd Miasta będzie aktywnie zabiegać o dofinansowanie prowadzonych inwestycji z tego źródła. Wiele funduszy ma charakter dotacyjny, więc może przyczynić się do obniżenia salda zadłużenia Miasta Legionowo. Na podstawie tych przesłanek oraz sytuacji budżetu miasta na przestrzeni ostatnich lat sporządzono prognozę dochodów i wydatków budżetu miasta w latach 2007-2015:

l.p.		2007	2008	2009	2010	2011	2012
A.	Nadwyżka z poprzedniego roku		0,00	7 666,60	18 113 153,76	35 256 610,03	62 360 770,90
B.	**DOCHODY OGÓŁEM (bez dotacji z UE)***	**122 427 342,00**	**124 019 874,35**	**127 740 470,58**	**131 572 684,70**	**135 519 865,24**	**139 585 461,20**
C.	**WYDATKI i ROZCHODY OGÓŁEM (bez inwestycji)**	**81 887 424,00**	**92 572 279,81**	**97 488 363,37**	**99 684 403,53**	**101 406 554,37**	**103 318 159,45**
	Wydatki bieżące (bez obsługi zadłużenia)	79 027 377,00	86 813 912,05	89 418 329,41	92 100 879,29	94 863 905,67	97 709 822,84
	Odsetki kredytów zaciągniętych do 2007r.*	977 360,00	1 337 383,76	1 153 125,96	972 597,57	796 697,37	666 500,61
	Spłata kredytów zaciągniętych do 2007r.*	1 882 687,00	3 245 684,00	3 139 158,00	3 029 060,00	2 359 968,00	1 751 736,00
	Odsetki kredytów zaciągniętych po 2007r.		*1 175 300,00*	*979 416,67*	*783 533,33*	*587 650,00*	*391 766,67*
	Spłata kredytów zaciągniętych po 2007r.		*0,00*	*2 798 333,33*	*2 798 333,33*	*2 798 333,33*	*2 798 333,33*
D.	**Środki własne na inwestycje (A+B-C)**	**40 539 918,00**	**31 447 594,55**	**30 259 773,81**	**50 001 434,93**	**69 369 920,90**	**98 628 072,65**
E.	**Dotacje UE**	**0,00**	**54 754 785,38**	**38 740 841,28**	**32 669 471,77**	**17 845 183,33**	**7 423 333,33**
F.	**Wydatki inwestycyjne**	50 022 721,00	102 984 713,33	50 887 461,33	47 414 296,67	24 854 333,33	10 503 333,33
G.	**Kredyt na sfinansowanie deficytu**	**9 482 803,00**	**16 790 000,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
H.	**Saldo końcowe (D+E-F+G)**	**0,00**	**7 666,60**	**18 113 153,76**	**35 256 610,03**	**62 360 770,90**	**95 548 072,65**

Łączna kwota długu na koniec roku budżetowego	24 978 634,00	38 522 950,00	32 585 458,67	26 758 065,33	21 599 764,00	17 049 694,67
Stosunek zadłużenia do dochodów ogółem (max.60%)	20,40%	21,55%	19,57%	16,29%	14,08%	11,60%
Stosunek spłaty kredytów do dochodów (max. 15%)	2,34%	3,22%	4,85%	4,62%	4,27%	3,81%
Maksymalny możliwy poziom zadłużenia	73 456 405,20	107 264 795,84	99 888 787,12	98 545 293,88	92 019 029,14	88 205 276,72

**na podstawie prognozy długu na lata 2007-2021 na dzień 29.08.07 przekazanej przez Urząd Miasta*

l.p.		2013	2014	2015
A.	Nadwyżka z poprzedniego roku	95 548 072,65	130 762 427,18	169 372 580,49
B.	**DOCHODY OGÓŁEM (bez dotacji z UE)***	**143 773 025,03**	**148 086 215,78**	**152 528 802,26**
C.	**WYDATKI i ROZCHODY OGÓŁEM (bez inwestycji)**	**107 658 670,50**	**108 430 562,47**	**108 672 039,67**
	Wydatki bieżące (bez obsługi zadłużenia)	100 641 117,52	103 660 351,05	106 770 161,58
	Odsetki kredytów zaciągniętych do 2007r.*	**2 623 336,31**	**571 878,09**	**501 878,09**
	Spłata kredytów zaciągniętych do 2007r.*	**1 400 000,00**	**1 400 000,00**	**1 400 000,00**
	Odsetki kredytów zaciągniętych po 2007r.	*195 883,33*	*0,00*	*0,00*
	Spłata kredytów zaciągniętych po 2007r.	*2 798 333,33*	*2 798 333,33*	*0,00*
D.	**Środki własne na inwestycje (A+B-C)**	**131 662 427,18**	**170 418 080,49**	**213 229 343,08**
E.	**Dotacje UE**	**5 100 000,00**	**5 924 500,00**	**0,00**
F.	**Wydatki inwestycyjne**	6 000 000,00	6 970 000,00	0,00
G.	**Kredyt na sfinansowanie deficytu**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
H.	**Saldo końcowe (D+E-F+G)**	**130 762 427,18**	**169 372 580,49**	**213 229 343,08**

Łączna kwota długu na koniec roku budżetowego	12 851 361,33	8 653 028,00	7 253 028,00
Stosunek zadłużenia do dochodów ogółem (max.60%)	8,63%	5,62%	4,76%
Stosunek spłaty kredytów do dochodów (max. 15%)	4,71%	3,10%	1,25%
Maksymalny możliwy poziom zadłużenia	89 323 815,02	92 406 429,47	91 517 281,35

**na podstawie prognozy długu na lata 2007-2021 na dzień 29.08.07 przekazanej przez Urząd Miasta*

Prognozowane wartości zakładają utrzymywanie poziomu zadłużenia budżetu w granicach dopuszczonych przez organy nadzoru finansowego (Regionalną Izbę Obrachunkową) właściwe dla kontrolowania finansów samorządowych.

Dochody budżetu wykazują stabilny wzrost w oparciu o rosnące wpływy z podatków i opłat a także racjonalną politykę w zakresie nowych inwestycji o charakterze prorozwojowym (tj. tworzącym nowe miejsca pracy, lokalizowanie się w mieście inwestorów instytucjonalnych). Głównym czynnikiem maksymalizacji dochodów budżetowych jest przede wszystkim trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy, jako dochodowa baza zarówno dla mieszkańców jak i budżetu miasta.

Z drugiej strony racjonalizacja wydatków bieżących powinna zmierzać w kierunku racjonalizacji kosztów zaspokajania potrzeb publicznych należących do zadań miasta, przy zachowaniu określonego standardu świadczonych usług.

Wymagać to będzie prowadzenia monitoringu finansowego kosztów utrzymania obiektów, urządzeń i świadczenia usług. Bardzo ważny jest tutaj również aspekt kosztowy w prowadzonych inwestycjach. Skracanie czasu prowadzonych inwestycji przyczyni się z pewnością do obniżenia kosztów prowadzonych projektów. Jednocześnie władze miasta muszą w oparciu o Wieloletni Plan Inwestycyjny planować tak, aby front prowadzonych inwestycji nie był zbyt szeroki, bowiem grozi to wydłużeniem procesów inwestycyjnych a w konsekwencji wzrostem ich kosztów.

Potencjalne możliwości zwiększenia środków finansowych na inwestycje miejskie istnieją poprzez szersze wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania, a zwłaszcza:

- kredytów preferencyjnych na inwestycje proekologiczne,
- kredytów komercyjnych,
- emisji obligacji,
- środków z funduszy zewnętrznych, w tym Unii Europejskiej,
- podejmowania przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno-prawnego.

Dzięki takim środkom możliwe będzie maksymalizowanie wielkości środków na inwestycje komunalne w mieście i uzyskanie wysokiego wskaźnika udziału inwestycji w ogólnych wydatkach budżetu miasta.

Część szósta - Ewaluacja i monitoring Strategii

Zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Legionowo Nr XL/525/2005 w sprawie zmiany uchwały o przyjęciu Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Legionowo do 2015 roku, zalecono coroczne monitorowanie i weryfikację w zakresie realizacji określonych celów Strategii.

Cykliczna ocena Strategii pozwoli na systematyczną ocenę postępów i niezbędne działania korygujące zależne od zmian w otoczeniu wewnętrznym i zewnętrznym miasta.

Zaleca się aby raporty były sporządzane raz w roku (w terminie do 15 września po roku budżetowym, którego raport dotyczy) w oparciu o dane pozyskiwane od wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu Miasta biorących udział w zarządzaniu i realizacji zapisów Strategii.

Przyjmuje się następującą procedurę monitorowania i oceny realizacji celów określonych w Strategii:

1. Komórki organizacyjne Urzędu Miasta przygotowują informacje, materiały oraz wnioski do Strategii w terminie 2 miesięcy od daty sporządzenia.

2. Po zebraniu informacji i danych oraz wniosków z poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta, Referat Programów Pomocowych opracowuje Raport i przedstawia go Prezydentowi Miasta.

3. Prezydent na podstawie Raportu może rozpocząć procedurę zmiany Uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Legionowo do 2015 roku.

4. Rada Miasta na wniosek Prezydenta podejmuje uchwałę o przyjęciu lub odrzuceniu zgłoszonych korekt lub propozycji zmian.

5. Raport obok analizy osiągnięć oraz stwierdzenia odchyleń od przyjętych celów i kierunków rozwoju powinien zawierać propozycje działań korygujących lub zalecać zmiany w zapisach Strategii (jeżeli są one uzasadnione czynnikami, które uległy zmianie). Powinien zawierać również ocenę wartościową (%) z realizacji poszczególnych priorytetów i działań.

6. Referat Programów Pomocowych rekomenduje propozycje działań korygujących lub ewentualnych zmian w Strategii Prezydentowi Miasta.

7. Prezydent Miasta przedstawi Radzie Miasta propozycje dokonania zmian w zapisach Strategii.

8. W przypadku przyjęcia propozycji korekt, Referat Programów Pomocowych wprowadza je do dokumentu Strategii zgodnie z dyspozycją Rady Miasta.
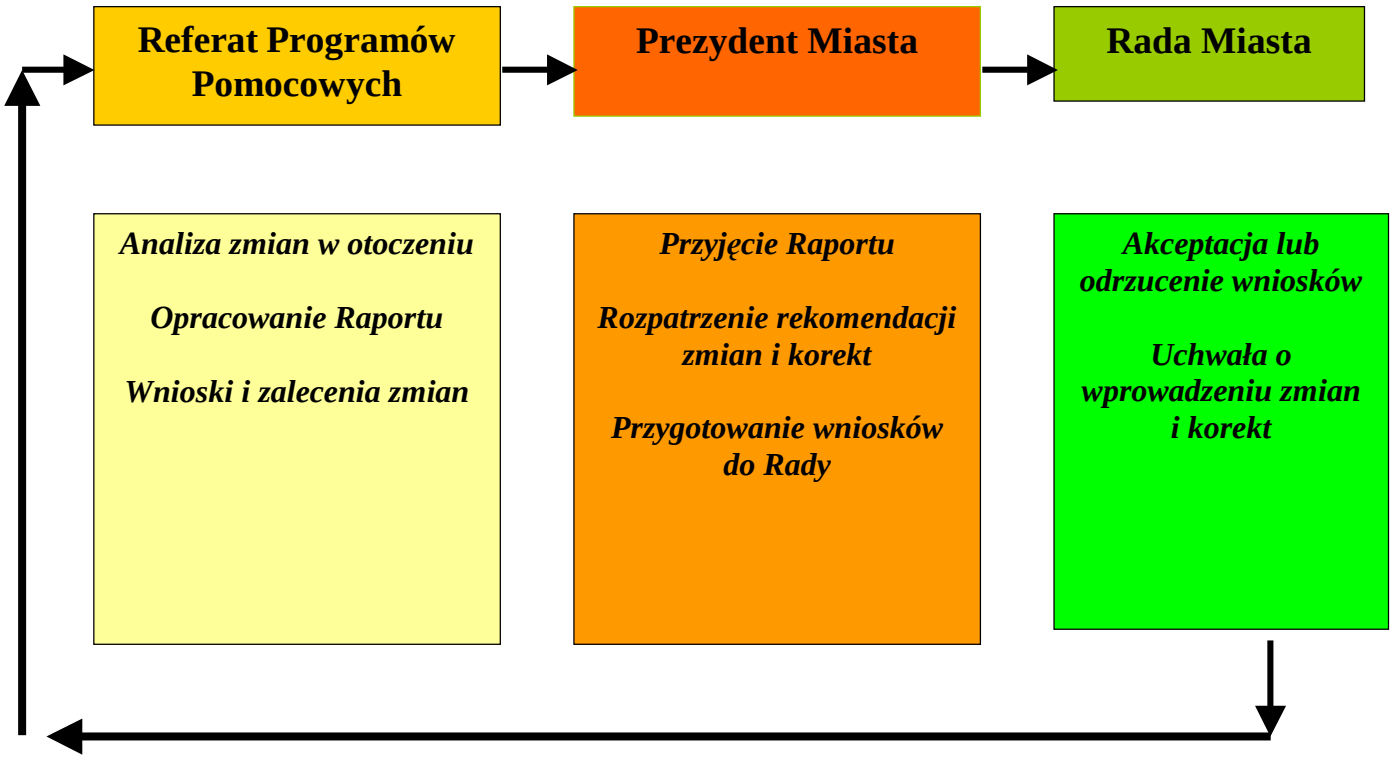
Model monitorowania i ewaluacji Strategii